

مطالعات مرحله دوم آمایش استان کرمان و بازنگری مطالعات مرحله اول (ویرایش نهایی)

فصل اول: تحلیل وضعیت استان کرمان
۱-۳-۴-۳- اقتصاد نواحی خاص

کارفرما:
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمان

مشاور و مجری طرح:
جهاددانشگاهی استان کرمان

فهرست مطالب

۱ مقدمه ۱-۳-۴-۳-۱
۳ نمودار ۱- ساختار کلی منطقه ویژه اقتصادی سیرجان
۱۱ کار کرد ها ۱-۳-۴-۳-۲
۱۱ کار کردهای مناطق ویژه ۱-۲-۳-۴-۳-۱
۱۷ کار کرد مناطق نمونه گردشگری ۳-۳-۴-۳-۱
۲۲ زیر ساخت ها ۴-۳-۴-۳-۱
۲۲ زیرساختهای مناطق ویژه ۱-۴-۳-۴-۳-۱
۲۶ زیرساختهای مناطق نمونه گردشگری ۲-۴-۳-۴-۳-۱
۳۶ اشتغالیابی مناطق نمونه گردشگری ۲-۵-۳-۴-۳-۱
۳۷ مدیریت ۶-۳-۴-۳-۱
۳۸ مناطق ویژه اقتصادی ۱-۶-۳-۴-۳-۱
۳۸ مناطق نمونه گردشگری ۲-۶-۳-۴-۳-۱
۳۸ جمع بندی ۷-۳-۴-۳-۱

فهرست جداول

- جدول ۱- اطلاعات زیر ساخت باغ شاهزاده ۲۷
- جدول ۲- اطلاعات زیر ساخت مجموعه بازار ۲۸
- جدول ۳- اطلاعات زیر ساخت بیابان لوت ۲۹
- جدول ۴- اطلاعات موقعیت و زیر ساخت ارگک بم ۳۰
- جدول ۵- تعداد اقامتگاههای عمومی و کارگاههای صرف غذا و نوشیدنی در نقاط شهری و روستایی ۳۱
- جدول ۶- شرکت ها، کارخانه ها و واحدهای اقتصادی فعال ۳۱
- جدول ۷- شرکت ها، کارخانه ها و واحدهای اقتصادی فعال ۳۴
- جدول ۸- میزان اشتغالزایی مناطق ویژه استان کرمان ۳۶
- جدول ۹- میزان اشتغالزایی مناطق ویژه گردشگری استان کرمان ۳۷
- جدول ۱۰- بازدیدکنندگان از موزه ها و بناهای تاریخی ۴۱

فهرست نمودارها

- نمودار ۱- ساختار کلی منطقه ویژه اقتصادی سیرجان ۳
- نمودار ۲- منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید بم ۵
- نمودار ۳- نقشه راه ارتباطی منطقه ویژه رفسنجان ۶
- نمودار ۴- تعداد گردشگران بازدید کننده از نقاط ویژه گردشگر استان در سال ۱۳۹۴ ۴۲
- نمودار ۵- امکانات رفاهی در مناطق ویژه گردشگری مورد نظر استان در سال ۱۳۹۴ ۴۳

امروزه ایجاد و توانمندسازی مناطق ویژه اقتصادی و گردشگری به دلیل نقشی که در اقتصاد می‌تواند داشته باشد حائز اهمیت ویژه است.

مناطق ویژه اقتصادی، شکل‌های تحول‌یافته‌ای از مناطق آزاد هستند که از یک دهه قبل در پاره‌ای از کشورها طرفدار پیدا کرده‌اند. بطور کلی در ارائه یک تعریف عمومی از مناطق ویژه اقتصادی، باید گفت منطقه ویژه اقتصادی عبارت است از محدوده جغرافیایی مشخصی در مبادی ورودی یا در داخل کشور که در آن منطقه به منظور پشتیبانی از تولید و همچنین تأمین کالا برای مصارف داخلی کشور، توسعه صادرات غیرخام و ایجاد تحرک در اقتصاد منطقه‌ای، کلیه نیازهای وارداتی صنایع و جامعه، فارغ از شمول مقررات اداری حاکم بر گمرکات کشور و یا محدودیت زمانی برای نگهداری و بدون محدودیت خرید ارز، تحت شرایطی مطمئن و آسان توسط فروشندگان و تولیدکنندگان خارجی تأمین می‌شوند.

مناطق ویژه گردشگری نیز از طرح‌های استراتژیک پیشنهادی سازمان میراث فرهنگی و گردشگری بوده است. این مناطق بیشتر در قطب‌های تاریخی، فرهنگی و طبیعی کشور می‌باشند و براساس پتانسیل بالقوه و بالفعل در زمینه‌های تاریخی، طبیعی و فرهنگی، میزان استقبال گردشگران، راه‌های دسترسی به آن مناطق و همچنین زیرساخت‌ها انتخاب می‌شوند. مقرر شده است واحدهای اقامتی برای قشرهای مختلف مخصوصاً کم درآمد در این مناطق ساخته شود.

از آنجایی که در کرمان ۴ منطقه ویژه اقتصادی وجود دارد (منطقه ویژه اقتصادی سیرجان، منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید بم، منطقه ویژه رفسنجان و منطقه ویژه جازموریان) لذا در این بخش به بررسی ویژگی‌های سه منطقه فعال ویژه اقتصادی سیرجان، منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید بم و منطقه ویژه رفسنجان پرداخته می‌شود. همچنین با توجه به بخش گردشگری استان، ۵ منطقه نمونه گردشگری استان ثبت جهانی و ملی مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است.

لازم به ذکر است که این گزارش و تحلیل‌های صورت گرفته بر اساس آمار و اطلاعات موجود و ارائه شده توسط مناطق ویژه اقتصادی سیرجان و رفسنجان و سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان کرمان تنظیم گردیده است.

مناطق ویژه اقتصادی

مناطق ویژه اقتصادی که در چارچوب نظمی معین و فارغ از تشریفات زائد و مقررات دست و پاگیر داخلی فعالیت می‌کنند، در اولین مرحله از رشد و توسعه خود اهداف مربوط به ایجاد مازاد در تراز بازرگانی کشور یا

منطقه و نیز متوازن ساختن این تراز از طریق کاهش هزینه واردات برای کشور و کمک به انجام صادرات بیشتر و فراهم کردن اشتغال را تعقیب می‌کنند، ولی در مراحل بعد این مناطق به مراکز صنعتی-بازرگانی-صادراتی توسعه یافته تبدیل می‌گردند که می‌توانند در کمک به اهداف توسعه ای کشور، نقش تعیین کننده و مؤثر داشته باشند.

اهداف اساسی که از طریق بهره گیری از مناطق ویژه اقتصادی قابل دستیابی می‌باشند، متعدد هستند اما مهمترین این اهداف را می‌توان به شرح ذیل مورد اشاره قرار داد:

- کاهش هزینه های وارداتی اولیه برای کشور و پشتیبانی از صنایع داخلی
- ایجاد فرصت های شغلی و ارتقای سطح اشتغال در کشور
- کمک به جهانی شدن تولیدات
- ارتقای استانداردهای تولید و نفوذ به بازارهای جهانی
- جذب سرمایه های خارجی و تجهیز منابع و سرمایه های داخلی
- ارتقاء تکنولوژی و بهره گیری از تکنولوژی های برتر خارجی
- افزایش صادرات کالایی و نیز صادرات خدمات
- اجرای سیاست های توسعه منطقه ای، آمایش سرزمین و سامان دهی قطب های اقتصادی در نقاط کمتر رشد یافته

- کسب درآمد ارزی و افزایش صادرات مرئی و نامرئی
- سرعت بخشیدن به روند صنعتی شدن منطقه
- دستیابی به فن آوری پیشرفته و انتقال آن به منطقه در زمینه فعالیت های تجاری و صنعتی
- افزایش میزان بهره وری از امکانات، مبادلات و اعتبارات بین المللی
- بالابردن میزان تخصص و کارایی نیروی انسانی

منطقه ویژه اقتصادی سیرجان

منطقه ویژه اقتصادی سیرجان، موقعیت جغرافیایی آن در سه کیلومتری شمال غرب شهر تاریخی سیرجان و با وسعت ۱۳۷۶ هکتار، در مجاورت جاده ترانزیتی و راه آهن سراسری سیرجان - بندر عباس و فرودگاه سیرجان واقع شده که با داشتن سیصد کیلومتر فاصله تا بندرعباس، ۱۷۵ کیلومتر تا کرمان، ۴۰۰ کیلومتر تا یزد، ۳۸۰ کیلومتر تا شیراز و ۹۶۰ کیلومتر تا تهران به عنوان شهر سایه بزرگترین بندر تجاری ایران (بندرعباس) عمل می‌کند.

منطقه ویژه اقتصادی سیرجان در بهمن ماه سال ۱۳۷۰ بر مبنای تبصره ۲۰ قانون برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران تاسیس و از شهریور ماه ۱۳۷۲ تاسیسات گمرکی و انبارهای نگهداری کالا و فاز اول تاسیسات زیر بنایی به بهره برداری رسیده است.

اهداف منطقه ویژه اقتصادی سیرجان به طور کلی در دو عنوان قابل جمع بندی است:

۱- ایجاد و اداره منطقه حراست شده گمرکی سیرجان

۲- انجام فعالیتهای اقتصادی - تجاری (واردات و صادرات)

نمودار ۱- ساختار کلی منطقه ویژه اقتصادی سیرجان

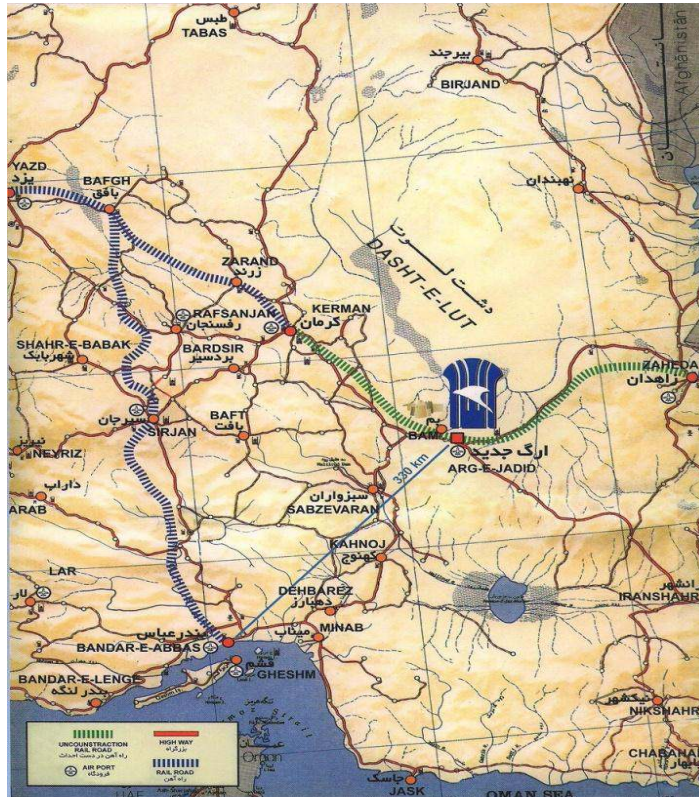


منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید

منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید، با هدف ایجاد و توسعه زمینه‌های لازم برای فعالیتهای کارآمد صنعتی، جذب فناوری‌های نوین و افزایش زمینه‌های اشتغال از طریق جلب و هدایت سرمایه گذاری داخلی و خارجی در دهه فجر سال ۱۳۷۶، طبق تصویب نامه شماره ۵۹۴۷۹/ت/۱۸۲۸۳ک مورخه ۱۳۷۶/۴/۳۰ هیات وزیران تاسیس و رسماً کار خود را آغاز کرد. مساحت این منطقه بالغ بر ۱۰۰۰ هکتار است که حدود آن در فاصله ۱۰ کیلومتری شرق شهرستان بم (در جاده بم - زاهدان) در استان کرمان واقع شده است. در سالهای اخیر نیز حدود ۴۰۰۰ هکتار به عنوان طرح توسعه مجموعه از سمت شرق به تصویب رسیده که به زودی به منطقه ضمیمه خواهد شد.

این منطقه قبل از پیوستن به مناطق ویژه اقتصادی، سرمایه گذاری خارجی را از طریق همکاری با شرکت خودروسازی دوو کره جنوبی جذب و به تدریج زمینه لازم را برای فعالیت سایر شرکتهای فراهم نمود. براین اساس، با مشارکت و سرمایه گذاری‌های گسترده انجام شده و همت متخصصان داخلی، در حال حاضر منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید، تنها منطقه ویژه اقتصادی تخصصی در زمینه صنایع خودروسازی، قطعه سازی و صنایع وابسته به آن در کشور محسوب می‌شود به طوریکه در حال حاضر چندین مدل از خودروهای تولیدی در کشور توسط شرکتهای حاضر در این منطقه ساخته می‌شود. وجود صنایع خودروسازی در منطقه ارگ جدید، وجود زیرساخت های مناسب، قرارگرفتن در حاشیه جاده ترانزیتی پاکستان - کرمان و نزدیکی به اسکله های مهم شهید باهنر و شهید رجایی (۳۳۰ کیلومتر فاصله) و همچنین مجاورت شبکه سراسری راه آهن از مزیت های عمده منطقه است. بهره گیری منطقه ویژه ارگ جدید از معافیت مالیاتی ۱۰ ساله مناطق محروم و امکان صدور کالاهای تولید شده در منطقه به سرزمین اصلی و معافیت کامل گمرکی به اندازه ارزش افزوده ایجاد شده از دیگر مزایای این منطقه برای سرمایه گذاران است.

نمودار ۲- منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید بم



منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان

ویژگی قاره گونه استان کرمان، تنوع شگفت انگیز اقلیمی، ظرفیت بسیار بالای معدنی، تنوع محصولات کشاورزی و حضور گسترده صنایع مختلف، موقعیت تاریخی و جغرافیایی استان در محور ترانزیتی شمال - جنوب، پتانسیل بزرگی برای ایجاد منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان ایجاد نموده است. از آنجا که محور استقرار عمده صنایع و معدن پیشرفته استان کرمان - بهشت معدن معطوف به محور شمالی آن است، انتخاب محل منطقه ویژه اقتصادی در محدوده شهرستان رفسنجان ناشی از قابلیت های بسیار ممتاز معدنی، صنعتی و کشاورزی آن است؛ همچنین بهره گیری از سرمایه های حاصل در منطقه بوده است.

نمودار ۳- نقشه راه ارتباطی منطقه ویژه رفسنجان



مناطق نمونه گردشگری

گردشگری، سیاحت یا توریسم به طور کلی به عنوان مسافرت تفریحی در نظر گرفته می شود. هر چند که در سال های اخیر شامل هرگونه مسافرتی می شود که شخص به واسطه آن از محیط کار یا زندگی خود خارج شود. گردشگری سازمان یافته امروزه یک صنعت بسیار مهم در تمام جهان است. اغلب گردشگرها بیش از هر چیز به آب و هوا، فرهنگ یا طبیعت مقصد خود علاقمند هستند. گردشگران همیشه به مناطق دوردست سفر کرده اند، البته نه به صورت اتفاقی، بلکه در نهایت به یک منظور خاص. به طور مثال برای دیدن ساختمان های معروف و آثار هنری، آموختن زبان های جدید و چشیدن غذاهای متفاوت.

از سوی دیگر علاوه بر گردشگران داخلی بحث جهانگردان و یا گردشگران خارجی مطرح می شود که حائز اهمیت است. برای مثال وقتی جهانگردان به کشوری وارد می شوند الزاماً باید هزینه‌هایی را در آن کشور پردازند مثل هزینه غذا و هزینه محل اقامت، هتل، مهمانخانه، هزینه تفریحات، هزینه حمل و نقل، هزینه گشت‌ها، تورها، و همچنین پولی که بابت خرید سوغاتی و کالای بومی کشور میزبان می پردازند و هزینه ورود به موزه یا مکان دیدنی این هزینه‌ها از طریق ارزی که وارد کشور میزبان می کنند باعث رونق اقتصادی کشور میزبان می شوند و از این روی به جهان گردان صادرات نامرئی هم می گویند.

صنعت گردشگری گسترده ترین صنعت خدماتی و مهمترین صنعت اشتغال زا در دنیا محسوب می شود. میزان سرمایه گذاری برای ایجاد یک فرصت شغلی در صنعت گردشگری بسیار پائین تر از دیگر صنایع است و به عبارت دیگر اشتغال زایی در این صنعت به سرمایه گذاری کمتری نیاز دارد و تردیدی نیست که همه کشورها در رقابتی تنگاتنگ در پی بهره گیری از مزایای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و به ویژه دریافت سهم بیشتری از درآمد جهانی حاصل از گردشگری و همچنین بالابردن سطح اشتغال در کشور متبوع خود هستند.

صنعت گردشگری پس از صنایع نفت و اتومبیل سازی به سومین صنعت درآمدزا تبدیل شده است. ضمن آنکه از لحاظ اقتصادی سبب ایجاد اشتغال، کاهش بیکاری و افزایش درآمد می شود.

صنعت توریسم در ایران به عنوان یکی از راهکارهای عملی رهایی از اقتصاد تک محصولی و متنوع سازی منابع درآمدی کشور باید بیش از پیش مورد توجه برنامه ریزان و سیاستگذاران کشور قرار گیرد. چون کشور ایران در این موارد یک موقعیت بسیار استثنایی و ممتاز از نظر جذب جهانگرد داشته که درآمدهای ارزی هنگفتی را به دنبال خواهد داشت و موضوعات مورد علاقه جهانگردان در ایران به فراوانی یافت می شود، که از جمله طبیعت زیبا با خصوصیات اقلیمی و آب و هوایی ویژه، مردمی با فرهنگ و تمدن کهن، آداب و رسوم و سنن باستانی و اسلامی و اماکن بسیار قدیمی با سبک معماری بی نظیر، که در کمتر کشوری می توان پیدا کرد.

کرمان به دلیل موقعیت خاص تاریخی، جغرافیایی و فرهنگی خود همیشه به عنوان یکی از مهمترین مراکز گردشگری و توریستی ایران مطرح بوده است و جاذبه های طبیعی و تاریخی و مذهبی بسیاری دارد که از لحاظ ثبت نقاط گردشگری ملی و جهانی موقعیت برجسته ای در کشور دارا می باشد، لذا با توجه به اهمیت صنعت گردشگری

در اقتصاد خصوصاً بخش درآمدزایی و اشتغال آن به ۵ نقطه از مهمترین نقاط گردشگری استان که ثبت ملی و یا جهانی شده اند در این بخش اشاره می شود.

مناطق نمونه گردشگری میمند

میمند با تاریخ ۸۰۰۰ تا ۱۲۰۰۰ سال در ۳۸ کیلومتری شمال شرقی شهرستان شهرابک در عرض ۳۰ درجه و ۱۶ دقیقه و طول ۵۵ درجه و ۲۵ دقیقه قرار دارد. ارتفاع آن از سطح دریا ۲۲۴۰ متر و وسعت آن ۴۲۰ کیلومتر مربع است این روستا بین شهرهای شهرابک، سیرجان، رفسنجان و انار قرار دارد. میمند در دهستان میمند، در شهرستان شهرابک و در استان کرمان واقع شده است.

روستای میمند در استان کرمان تنها یک نمونه از این جاذبه‌های گردشگری است. این روستای باستانی که با شماره ۴۱۳۵ در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده، از معدود موارد معماری صخره‌ای است که به شکلی گسترده در تمامی ساختار روستا استفاده شده است. یکی از قدیمی‌ترین سکونت‌گاه‌های بشر در فلات ایران است. به گفته برخی از محققان، تاریخ ساخت اولین بناهای این روستا حداقل به ۶ هزار سال قبل از میلاد مسیح می‌رسد که کشف نقوش چندین هزار ساله، مهر تاییدی بر گفته‌های محققان است. از سوی دیگر، شهرت میمند نه به دلیل جاذبه‌های طبیعی، بلکه به دلیل قدمت و همچنین دستکند بودن تمامی مجموعه‌های این روستا است؛ مجموعه‌هایی شامل حمام دست‌کند، آتشکده، مسجد (که به لحاظ تاریخی متعلق به دوران بعد از اسلام است)، مدرسه و سایر امکانات مورد نیاز جهت زندگی جمعی ایده‌آل در زمان خود. این روستا مشتمل بر ۴۰۰ واحد مسکونی است که تمامی این خانه‌ها به وسیله دست و با ابتدایی‌ترین ابزارآلات در دل یک دره حفر شده‌اند. هر واحد مسکونی شامل یک راهرو است که راه دسترسی به اتاق‌های مجموعه از طریق همین راهرو است و تعداد اتاق‌های هر واحد مسکونی بین ۲ تا ۵ اتاق متغیر است. نمونه‌های معماری صخره‌ای هر چند که در دیگر کشورها نیز به طور معدودی به چشم می‌خورد، اما هیچ کدام جاذبه‌های فرهنگی، تاریخی و گردشگری میمند را ندارند. به عنوان نمونه مهم ترین شاخصه این روستا در مقایسه با مواردی چون دهکده کاپادوکی (Cappadocia) ترکیه مسکونی بودن واحدهای صخره‌ای میمند است که این خصوصیت در سایت‌های مشابه میمند کم تر به چشم می‌خورد؛ به عبارت دیگر زندگی هنوز معنای خود را در میمند از دست نداده است.

باغ شاهزاده

باغ شاهزاده یا باغ شازده یکی از زیباترین باغ‌های تاریخی ایران محسوب می‌شود. این باغ در حدود چهار کیلومتری شهر ماهان و حوالی شهر کرمان و در دامنه کوه‌های تیگران واقع شده و مربوط به اواخر دوره قاجاریه می‌باشد. این باغ مساحتی قریب به ۵.۵ هکتار دارد و شامل دو مجموعه شرقی و غربی می‌شود. عمارت‌های آن بسیار زیباست و به صورت دو آشکوبه ساخته شده است و سر در آن از معماری خیلی زیبایی برخوردار است که آن را از سایر باغ‌های ایرانی متمایز می‌سازد. طول باغ شاهزاده کرمان ۴۰۷ متر و عرض آن ۱۲۲ متر است. و بزرگترین و زیباترین باغ تاریخی ایرانی محسوب می‌شود. واقع شدن منطقه در مسیر عبوری کرمان به بم و در مسیر جاده کهن ابریشم از عواملی است که این محل را برای احداث یک باغ اشرافی مناسب ساخته است. باغ شاهزاده به گونه‌ای استقرار یافته که حداکثر استفاده از مناظر بدیع داخلی را به صورت زیر امکان پذیر می‌سازد:

در بدو ورود، به ویژه در طبقه فوقانی سردر خانه به غیر از دیدها و مناظر بیرونی باغ، منظره چهارباغ و در جهت عکس آن منظره کوه را امکان پذیر می‌سازد. این مناظر عمده یعنی رؤیت حرکت آب، حوض ها و آبشارها هر کدام به نوبه خود تأکیدی بر محورهای عمود بر محور اصلی دارند و توأم با نظام گیاهی مناظر بدیع داخلی را ارائه می‌دهند. باغ شاهزاده در تاریخ سی ام تیرماه ۱۳۹۰ به ثبت جهانی یونسکو رسیده است.

مجموعه بازار

بازار بزرگ کرمان که در شهر کرمان واقع شده است، یکی از تاریخی ترین بناهای این شهر است و به روایتی طولانی ترین راسته بازار ایران به شمار می رود.

در مرکز شهر کرمان، از اطراف میدان مشتاقیه (شهدا) تا میدان ارگ، بازار شهر کرمان جهت مبادلات کالا و خرید و فروش و عرضه محصولات گوناگون به صورت راسته بازارهای تخصصی فعال است (هر راسته بازار به یکی از کالا ها اختصاص دارد). بازار کرمان که دوره های تاریخی بسیاری را پشت سر گذاشته، هم اکنون نیز شاهد تغییرات جدیدی است. سبک معماری آن بسیار غنی و با ارزش بوده و راسته بازارهای شهر کرمان نسبت به بازارهای سایر شهرهای ایران طولانی تر می باشد. به اضافه این که در هر یک از این بازارها بناهایی چون مسجد و حمام نیز وجود دارد.

بازار کرمان که به بازار گنجعلی خان نیز شناخته می‌شود، یکی از مهمترین مراکز تاریخی و همچنین تجاری کرمان است به طوری که بیش از ۶۰ درصد آثار تاریخی این شهر را در خود جای داده است.

نمای گچبری در سقف این چهارسوق زیبا مربوط به حدود ۳۵۰ تا ۴۰۰ سال پیش است و هنوز در جای جای این سقف نقاشی های رنگ روغن قابل مشاهده است.

صفه عزاخانه، مسجد و کیل، مسجد گنجعلی خان و مسجد چهلستون هر یک مساجدی هستند که با نام بازار اصلی خود که جزیی از بنای آن هستند نامیده می‌شوند و از شکل خاص هر یک از حمام ها یا مسجدها در بازارهای مختلف می‌توان نوع معماری دوره ایجاد شان را بررسی و به نتایج جالبی رسید.

بیابان لوت

بیابان لوت محدوده ای است بین استان های خراسان جنوبی، سیستان و بلوچستان و کرمان. این بیابان بین دو گسل نهندان در شرق و نای بند در غرب قرار دارد. طول آن از شمال به جنوب حدود ۹۰۰ کیلومتر و غرب به شرق حدود ۳۰۰ کیلومتر است. وسعت حوضه ی آبرگیر دشت لوت، حدود ۱۷۵ هزار کیلومتر مربع است که حدود یک دهم مساحت کشور را شامل می‌شود.

شهداد تا کرمان صد کیلومتر فاصله و تا شهر افسانه‌ای «کلوتها» ۴۰ کیلومتر فاصله دارد. این منطقه در بین زمین-شناسان به یکی از «قطب های گرمایی زمین» معروف است. همین خشکی کویر ممکن است گردشگران را از اروپای سبز به ایران بکشاند. حدود ۲۰ هزار سال قبل، با فرسایش آبی و بادی، به وجود آمده است. در کویر شهداد، ۱۰۰ هکتار نمکزار به شکل جوشش تخم مرغی وجود دارد که در هیچ جای دنیا مشابه آن نیست. در محدوده‌ای ۳۰ هزار کیلومتری، در دل لوت، هیچ حیاتی وجود ندارد.

ارگ بم

ارگ تاریخی بم با بیش از ۲ هزار و پانصد سال قدمت در نزدیکی شهر بم در استان کرمان در جنوب شرقی ایران قرار دارد. این ارگ عظیم که در فهرست میراث جهانی یونسکو با عنوان «بم و فضای فرهنگی آن» به ثبت رسیده، در مسیر جاده ابریشم قرار دارد، در سده ۵ پیش از میلاد ساخته شده و تا سال ۱۸۵۰ میلادی همچنان مورد استفاده بوده است.

ارگ تاریخی بم، به مساحت تقریبی ۲۰۰ هزار متر مربع از جمله بزرگترین مجموعه بناهای خشتی جهان به شمار می‌آید. این ارگ تاریخی از گونه‌های معماری متعددی از جمله دیوار حصار، برج و بارو و دروازه‌های متعدد، مسجد، بازار، تکیه، کاروانسرا، مدرسه، حمام، زورخانه و محله‌های مسکونی با خانه‌های اعیان نشین یا عامه نشین، بخش حاکم نشین شامل سربازخانه، اصطبل، آسیاب، خانه فرمانده قشون و بخش اقامت حاکم شامل خانه حاکم، عمارت چهارفصل و برج دیدبانی تشکیل شده است.

ارگ تاریخی بم، نخستین نقطه تلاقی معماری و شهرنشینی ایران، دی سال ۱۳۸۲ بر اثر زلزله‌ای مهیب به تلی از خاک تبدیل شد. در اثر این زلزله، بیش از ۸۰ درصد ارگ تاریخی بم از بین رفت.

۱-۳-۴-۲- کارکرد ها

۱-۳-۴-۱- کارکردهای مناطق ویژه

کارکرد منطقه ویژه اقتصادی سیرجان

نقش فرمانطقه ای منطقه ویژه اقتصادی سیرجان و ارتباط آن با اقتصاد استان و بازارهای جهانی:

تجربیات جهانی در زمینه مناطق آزاد و ویژه اقتصادی نشان می دهد که نسل جدید مناطق اقتصادی، مناطقی "چند کارکردی" می باشند. این کارکردها از یک طرف باعث تنوع بخشی فعالیت ها می شود و ریسک های اقتصادی را کاهش می دهند و از سوی دیگر باعث صرفه های اقتصادی برای بنگاه ها می شوند.

نقش اصلی منطقه ویژه اقتصادی سیرجان و ارتباط آن با بخشها و زیربخشهای اقتصادی استان را می توان به شرح ذیل عنوان نمود:

- حمل و نقل و ترانزیت کالا: حمل و نقل و ترانزیت کالا و گسترش تجارت یکی از محورهای فعالیت این منطقه می باشد.
- انبارداری: انبارداری از دیگر فعالیتهای اقتصادی منطقه است که همپوند با تجارت کالا می باشد. در این خصوص منطقه ویژه اقتصادی سیرجان دارای امکانات و تسهیلاتی همچون سردخانه و انبارهای مسقف می باشد که از جمله امکانات مهم در این خصوص می باشد.
- خدمات اداری، مالی، بیمه و ... از دیگر فعالیتهایی که در منطقه ویژه اقتصادی سیرجان ارائه می گردد فعالیتهای اداری-خدماتی مرتبط با صنایع و فعالیتهای اصلی منطقه می باشد.
- منطقه ویژه اقتصادی سیرجان ارتباط ویژه ای با شهرستان سیرجان دارد و پس از آن، با سایر کانون های جمعیتی مهم استان نیز از نظر کالبدی با شبکه حمل و نقل ریلی و بزرگراهی در ارتباط است.
- همچنین مجموعه شرکت های در حال فعالیت مستقر در منطقه پیوندهای کارکردی با اقتصاد استان برقرار می کنند. موقعیت ویژه منطقه در تجارت کالا و همچنین توسعه صنعتی منطقه می تواند تحکیم کننده این ارتباط باشد.

امکانات فراهم شده برای تولید و تجارت در منطقه ویژه اقتصادی سیرجان

به منظور حمایت از سرمایه گذاری های انجام شده و تسهیل در امور تولیدی و تجاری، امکانات زیر در منطقه ویژه اقتصادی سیرجان، فراهم شده است.

- استقرار گمرک منطقه ویژه بصورت شبانه روزی و پاسخگو به نیازهای متقاضیان
- وجود پایانه ترابری جنوب شرق ایران و بارانداز و سکوی اختصاصی راه آهن سراسری و باسکول های

مجهز الکترونیکی

- وجود فرودگاه فعال و امکان پرواز مستقیم بین تهران - سیرجان
- وجود سرویس ها و خدمات حمل و نقل بین المللی بار یکسره و مرکب
- وجود امکانات تخلیه و بارگیری سریع و ارزان
- وجود تاسیسات گمرکی و آزمایشگاهی و کنترل و بازرسی کالا . SGS
- وجود شعبه بانک های ملی و تجارت

- وجود دفاتر بیمه کالا و خدمات پشتیبانی بین المللی ضمانت کالا و سرمایه
- وجود سردخانه دودمداره (بالای صفر و زیر صفر) با ظرفیت ۵۰۰۰ تن کالا
- وجود ۲۰۰،۰۰۰ مترمربع انبار مسقف و ۴۰۰،۰۰۰ مترمربع انبار کانتینری برای دپوی ۴ میلیون تن کالا
- ایستگاه آتش نشانی مستقل
- سیستم لوله کشی آب صنعتی و آشامیدنی
- امکان تامین نیرو از شبکه سراسری برق کشور
- مرکز تلفن دیجیتال و واگذاری انشعاب در یک روز
- سرویس های اقامتی و خدمات توریستی
- سرویس ها و خدمات اینترنت
- وجود شبکه گاز رسانی از شبکه سراسری
- استقرار آزمایشگاه استاندارد و تحقیقات صنعتی
- اجرای شبکه راه آهن اختصاصی برای انبارداران و صنعتگران
- امکانات تفریحی مانند استخر سرپوشیده، زمین چمن فوتبال، زمین تنیس و
- انتظامات ۲۴ ساعته و کنترل منطقه با دوربین مداربسته
- واحد کار و خدمات مستقل و صادر کردن پروانه کار اتباع بیگانه

منطقه ویژه اقتصادی سیرجان در طول کل فعالیت خود که به بیش از یک دهه می رسد توانسته در بخشهای مختلف سرمایه گذاری کند و زمینه جذب انواع سرمایه گذاری را فراهم نماید. تولید سالانه انواع محصولات به ارزش بیش از چهارصد میلیون دلار در ۶۰ واحد صنعتی فعال گویای برخورداری این منطقه از مزیت نسبی در امر تولید می باشد.

ویژگیهای منطقه ویژه اقتصادی سیرجان در خصوص فراهم کردن بسترهای اقتصادی

از آنجایی که مناطق ویژه اقتصادی بستری مناسب برای انجام مبادلات تجاری و فعالیتهای اقتصادی متکی بر تولید و بازرگانی خارجی با احتراز از مقررات دست و پاگیر اداری است و زمینه ای می باشد برای ارتباطات بازرگانی

متناسب با روند جهانی شدن، می توان ویژگیهای منطقه ویژه اقتصادی سیرجان را در خصوص فراهم کردن بسترهای اقتصادی به شرح ذیل عنوان کرد:

- ۱- ایجاد زمینه مناسب برای انجام معاملات حضوری بین بازرگانان ایرانی و کشورهای مجاور.
- ۲- فراهم کردن امکانات لازم برای حضور سرمایه گذاران داخلی و خارجی جهت احداث واحدهای تولیدی و خدماتی در منطقه ویژه، از طریق اطلاع رسانی در خصوص مزیت‌های منطقه و واگذاری سهل و سریع زمین و دیگر نهاده‌های مورد لزوم فعالیت اقتصادی.
- ۳- همکاری با پارک علم و فناوری استان کرمان: بالا بردن توان علمی صنعت
- ۴- همکاری با دانشگاه علمی کاربردی
- ۵- برنامه ریزی برای راه اندازی سامانه جامع اطلاع رسانی منطقه ویژه
- ۶- بستر سازی جهت تسهیل صادرات غیرنفتی از جمله خشکبار و مواد معدنی
- ۷- برگزاری جلسات مختلف با سرمایه گذاران استان کرمان و شهرستان سیرجان
- ۸- برگزاری جلسات مختلف با سرمایه گذاران کشورهای مختلف از جمله چین، ترکیه، روسیه، ایتالیا، کره جنوبی و
- ۹- همکاری مستقیم با شرکت لجستیکی (یونی ترانس) کشور چین به منظور واردات کالا
- ۱۰- بازدید نمایندگان ۱۷ شرکت تجاری چین از منطقه ویژه و برگزاری جلسه برای همکاری بیشتر
- ۱۱- همکاری مستقیم با ستاد سرمایه گذاری استان کرمان

کارکرد منطقه ویژه اقتصادی ارگ بم

حجم سرمایه گذاریهای صورت گرفته در ارگ جدید به میزان قابل توجهی در بخش های صنعتی و زیر بنایی می باشد که با توجه به گرایش خاص این منطقه در توسعه صنعت خودروسازی و صنایع وابسته به آن پیش بینی می شود تا در آینده نزدیک تولید خودرو در این منطقه افزایش قابل توجهی داشته باشد. فعالیت های صنعتی در این منطقه و با توجه به تصویب قانون جدید مناطق ویژه اقتصادی زمینه مناسبی برای سرمایه گذاران داخلی و خارجی و فعالیتهای مرتبط اقتصادی را فراهم نموده است.

عمده ترین تولیدات منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید خودرو و قطعات خودرو می باشد ارگ جدید امروزه بعنوان قطب صنعت خودرو سازی کشور مطرح است.

تولیدات خودرو در سال ۹۲ معادل ۴۶ هزار دستگاه بوده که در سال ۹۳ این میزان به ۸۶ هزار دستگاه رسیده که معادل ۸۷ درصد نسبت به سال ۱۳۹۲ افزایش یافته است و در افق طرح (پایان سال ۱۴۰۰) تولید پانصد هزار دستگاه خودرو پیش بینی شده است. منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید تلاش دارد تا ۲۵ درصد ظرفیت تولید کل خودرو در کشور را در منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید ایجاد کند

در حال حاضر تعداد واحدهای صنعتی در این منطقه بالغ بر ۴۰ واحد بوده که از میان آن می توان به شرکت های خودروسازی کرمان موتور، مدیران خودرو، راین خودرو، خودروسازان بم وارگ دیزل اشاره کرد. با توجه به میزان افزایش تولید خودرو توسط شرکتهای خودروساز فعال در منطقه ویژه در دو سال اخیر برنامه ریزی جهت افزایش درصد ساخت داخل و همچنین توسعه واحدهای قطعه سازی نیز انجام شده است.

صنعتی

مشارکت و سرمایه گذاری در صنایع خودروسازی، قطعه سازی و صنایع وابسته به آن ، صنایع فلزی ، صنایع فرآوری و بسته بندی محصولات کشاورزی و انواع فعالیتهای صنعتی دیگر که با توجه به ضوابط تعیین شده از سوی مدیریت منطقه ویژه مجاز تشخیص داده شده است.

مسکونی

مشارکت و سرمایه گذاری در احداث واحدهای مسکونی ارگ جدید با توجه به استمرار افزایش فعالیتهای اقتصادی و جمعیت ساکن در منطقه قابل اهمیت است.

پروژه های زیر بنائی، تجاری و خدماتی، توریستی و رفاهی

مشارکت و سرمایه گذاری در پروژه های زیر بنائی، تجاری و خدماتی و توریستی و رفاهی ارگ جدید نیازمند سرمایه گذاری است.

✓ امکانات فراهم شده برای تولید و تجارت در منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید

۱- امکان سرمایه گذاری برای سرمایه گذاران ایرانی و خارجی در هر نوع فعالیت تولیدی

- ۲- تضمین سرمایه و حقوق قانونی سرمایه گذاران خارجی توسط دولت بر اساس قانون تشویق و حمایت از سرمایه گذاری خارجی.
- ۳- معافیت ورود ماشین آلات و تجهیزات سرمایه ای که به منظور احداث واحدهای تولیدی وارد منطقه ویژه می شوند از حقوق و عوارض گمرکی.
- ۴- امکان صدور کالاهای ساخته شده از مواد اولیه و کالاهای واسطه ای خارجی در منطقه به خارج از کشور بدون الزام به رعایت مقررات عمومی صادرات و واردات کشور
- ۵- مجازبودن ارسال کالاهای تولید شده از منطقه ویژه اقتصادی به داخل کشور به میزان درصد ارزش افزوده ایجاد شده بدون نیاز به رعایت ثبت سفارش و گشایش اعتبار.
- ۶- امکان استفاده از نیروی انسانی متخصص خارجی در منطقه
- ۷- معافتهای مالیاتی معادل ده سال برای تمامی فعالیتهای صنعتی و تولیدی در منطقه ویژه اقتصادی
- ۸- تنظیم روابط میان کارفرما و کارگر بر اساس قانون کار مناطق آزاد و ویژه اقتصادی
- ۹- امکان سرمایه گذاری خارجی بدون مشارکت داخلی و بدون هیچ محدودیتی مطابق با قانون تشویق و حمایت از سرمایه گذاری خارجی
- ۱۰- آزادی ورود هر نوع کالا به استثنای کالاهای مغایر با شرع و قوانین جاری کشور
- ۱۱- امکان خرید و فروش و اجاره زمین برای سرمایه گذاران داخلی و اجاره بلند مدت زمین برای سرمایه گذاران خارجی
- ۱۲- امکان ثبت شرکت و مالکیت معنوی در منطقه

کارکرد منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان

معدن سنگ آهک، زغالسنگ، مس و از همه مهمتر وجود معدن مس سرچشمه یکی از بزرگترین معادن طلای سرخ جهان در رفسنجان و نزدیکی منطقه ویژه به مراکزی همچون نیروگاه سیکل ترکیبی، مخازن سوخت جنوب کشور، کارخانه تولید سیمان و شهرک های صنعتی کرمان یکی دیگر از دلایل تمایز این منطقه با سایر مناطق ویژه می باشد. با توجه به اینکه بیشترین سهم توسعه مناطق مرکزی کشور در صنایع فولاد و پایین دستی

مس و حتی صنایع وابسته به پسته مدیون مواد اولیه صادره از استان کرمان می باشد ایجاد منطقه ویژه باعث حفظ بیشترین ارزش افزوده این صنایع در داخل استان کرمان می گردد. کارکرد پیش بینی شده برای منطقه ویژه در زمینه صنایع تبدیلی و صادرات محصولات کشاورزی به بازارهای خارج از کشور و با انگیزه پشتیبانی و تقویت گرایش توسعه غیر نفتی و تعامل مناسب با اقتصاد جهانی است.

فراهم کردن امکانات لازم برای جذب سرمایه گذاران داخلی و خارجی جهت احداث واحدهای تولیدی و خدماتی در منطقه ویژه از کارکرد های این منطقه است.

۱-۳-۴-۳- کارکرد مناطق نمونه گردشگری

-منطقه نمونه گردشگری میمند

این منطقه دارای میراث طبیعی متشکل از گیاهان دارویی، صنعتی است. همچنین دارای محورهای گردشگری و جاذبه های کوهستانی فراوانی می باشد. روستای تاریخی میمند در سال ۹۴ ثبت جهانی شده است و میزبان توریست ها از اقصی نقاط جهان می باشد؛ بطوریکه حدود تعداد ۶۸۰۱۷ نفر گردشگر که ۶۸۷ نفر از آنها خارجی بوده اند در سال ۹۴ از این منطقه بازدید کرده اند. گردشگران می توانند از اقامتگاه های دخمه ای که در کوه بصورت سنتی حفر شده اند استفاده نمایند. ۲ رستوران برای گردشگران در این منطقه وجود دارد که نقش بسزایی در اقتصاد دارند.

مزیت ها، فرصت ها و قابلیت ها زیر در اقتصاد این منطقه نقش به سزایی دارد:

- طبیعت زیبا و خیال انگیز و چشم اندازهای منحصر به فرد
- قابلیت کوهنوردی
- قابلیت توسعه امکانات اقامتی و پذیرایی
- جاذبه های تفریحی همچون کایت سواری، موتور سواری
- برگزاری تورهای گردشگری و علمی

سازمان میراث میزان سرمایه گذاری طرح های عمرانی در این منطقه ۶۰۰۰۰۰۰۰ ریال برآورد می کند که با توجه به ظرفیت های بالای منطقه میمند امکان سرمایه گذاری بیشتری نیز وجود دارد.

-باغ شاهزاده ماهان

این باغ همه ساله و به ویژه در فصل تابستان و بهار شاهد بازدید تعداد بیشماری از گردشگران از نقاط مختلف کشور است که این باغ دیدنی و دلنریب را برای تماشا انتخاب می کنند. گردشگران می توانند از اقامتگاهی که در خود باغ وجود دارد استفاده نمایند. این منطقه شامل یک رستوران برای گردشگران است که نقش بسزایی در اقتصاد دارد. تعداد گردشگران این مجموعه در سال ۹۴، ۱۶۸۳۶۸ نفر بوده است که در امسال نرخ رشد ۷ درصدی داشته و تعداد گردشگران افزایش یافته است. در شش ماهه نخست سال گذشته ۳ هزار و ۴۲۰ نفر گردشگر خارجی وارد باغ شاهزاده ماهان شده اند، این در حالی است که در شش ماهه نخست امسال این آمار به حدود ۷ هزار نفر رسیده است.

-مجموعه بازار

این مجموعه در سال ۱۳۹۰ ثبت ملی شده، با توجه به این که پیکره بازار وجه سنتی خود را حفظ کرده است در تعطیلات نوروز هدف اصلی بازدید گردشگران است و در طول سال نیز با توجه به این که کالاها به صورت عمده و با قیمت مناسبتری عرضه می شود، بازار، انتخاب اول مردم برای خرید است. بازار کرمان که به بازار گنجعلی خان نیز شناخته می شود، یکی از مهمترین مراکز تاریخی و همچنین تجاری کرمان است به طوری که بیش از ۶۰ درصد آثار تاریخی این شهر را در خود جای داده است.

به دنبال تکوین نحوه مبادلات کشاورزی و صنایع دستی، در مسیرهای طولانی که گروه های اجتماعی را به هم پیوند داده، همزمان با شکل گرفتن شهر، هسته اولیه بازار کرمان نیز شکل اصیل خود را بازیافته، نقش بنیادی و سرنوشت سازی را در تکامل شهر، عهده دار شده است.

بازار کرمان، نظیر بسیاری از بازارهای شهرهای کهن، در حد تکامل یافته، برای تولید و عرضه محصولات و مبادلات کالا، خرید و فروش خدمات جنبی بازرگانی مجهز و در ارتباط مستقیم یا چهاردروازه از شش دروازه

شهر بوده، از سوی دیگر، با عناصر تجاری، اجتماعی، مذهبی، خدماتی و فرهنگی تا مزر محله های مسکونی و سایر بخش های شهر کرمان ارتباط دایمی داشته است. در مجموع بازار کرمان مظهر کاملی از بنیادهای شهری است که در گذر ایام سیمای کنونی را به خود گرفته است. در واقع بازار کرمان، همسان گروهی دیگر از بازارهای ایران علاوه بر نقش مهم اقتصادی، محل رفت و آمد، برخوردهای مردم، یادآور ادوار گذشته و شمایل کلی معماری سنتی و قدیمی این شهر است.

این بازار، در گذشته بیشتر عرضه کننده کالاهای داخلی، صنایع دستی و محلی، ادویه جات هندوستان و ملزومات اولیه زندگی بوده است؛ به علاوه بسیاری از صنایع دستی و کارگاهی در گذشته، در داخل این بازار تولید می- شده است و تا چند دهه قبل، این وضع خود را تا حدودی حفظ کرده بود؛ منتها با هجوم فرهنگ وارداتی و رشد جمعیت، اولاً روند حیات نقش و نوع کالاها نیز عوض شده، بازار کرمان را متأثر ساخته، شکل کلی و مرفولوژی آن را تغییر داده است و ثانیاً، در گذشته که بخش مسکونی شهر محدود به حصارهای اطراف آن می شده، محدوده بازار فعلی به تنهایی تأمین کننده تقاضاهای مشتریان بوده است، ولی با توسعه شهر و تخریب حصار به علت افزایش دامنه شهر در جوانب مختلف و رشد جمعیت شهر، به طور متفرق و پراکنده در گوشه و کنار شهر، واحدهای تجاری کوچک و بزرگ تشکیل شد و بسیاری از کارگاهها خود را از دل بازار بیرون کشیدند، دلیل این امر را، می توان در آن دانست که:

اولاً، بارگیری و تخلیه محموله ها در حواشی خیابانهای جدید راحت تر و با سهولت بیشتری انجام می پذیرفته است.

ثانیاً، اینگونه مغازه ها در خارج از بازار با سهولت بیشتری با مشتریان، تماس پیدا می کردند و مبادله روزانه برایشان آسانتر می شد.

ثالثاً، وقوع کارگاه ها در فضای باز، آلودگی صوتی و آلودگی هوای کمتری را در پی دارد و برای فعالیت مناسب تر می نماید.

لذا به دلایل یاد شده، مغازه های کارگاهی به تدریج از بازار بیرون رفتند به طوری که امروزه در بازار، کمتر مغازه و یا کارگاه آهنگری به چشم می خورد. منتها هنوز کارگاههای مسگری در جوار محل فروش، یعنی در درون بازار قرار دارند. مغازه هایی که جلای بازار کردند، در حد تکامل یافته در حواشی خیابان ها به صورت فروشگاه ها و نمایشگاه های بزرگ ظاهر شدند، این عمل باعث کاهش نقش بازار شد، زیرا بازار دیگر نمی

توانست به عنوان تنها مرکز تجاری شهر حتی با در نظر گرفتن توان و روابط جدید بازرگانی تأمین کننده نیاز متقاضیان باشد منتها بازار کرمان، باز هم به عنوان مهمترین هسته تجاری شهر محسوب می‌شود.

در بخش درونی شهر، فضاهای بازار مرکز اقتصادی و مالی شهر رونق گذشته خود را از دست داده، در برخی از شهرها، رو به تعطیل نهاده است. عناصر عملکردی ویژه مانند: سراها و کاروانسراها، برای نمونه در تهران به انبار و حجره ها کم تحرکی مبدل شده است. در موارد بسیاری، فعالیت های راسته های بازار به کنار خیابان کشیده شده است. تحول شیوه تولید کارگاهی اساس اقتصاد بازار شهر فنودالی به تولید کارخانه ای؛ سهولت سیستم حمل و نقل و توزیع سریع کالای کارخانه ای در خیابان به وسیله ماشین در مقایسه با مسأله دسترسی به راسته های سخت ارتباط بازار را می توان از دلایل عمده ضعف و رو به زوال نهادن فعالیت در فضای بازار به شمار آورد. فضای پیوسته بازار نیز بر اثر خیابان کشی از هم گسسته شده است. این خصوصیت در اصفهان با کشیدن خیابان عبدالرزاق که مجموعه پیوسته از میدان نقش جهان تا مسجد جامع را به دو قسمت تقسیم کرده، در شیراز نیز که خیابان زند، بازار را به دو قسمت شمالی و جنوبی از هم جدا کرده؛ می توان یاد کرد در کرمان نیز خیابان شریعتی بین بازار حاج اقا علی و بازار عزیز و خیابان امام خمینی بین بازارهای میدان قلعه و قلعه محمود، جدایی انداخته است.

-بیابان لوت

از ویژگیهای طبیعی این منطقه کلوت های شهداد، شهر تاریخی پیش از میلاد، قلاع و ابنیه تاریخی است و در ۱۱۰ کیلومتری شرق کرمان واقع است. تعداد گردشگران این منطقه اکوتوریسم در سال ۹۴ حدود ۷۰.۰۰۰ نفر بوده است.

این کویر که به عنوان گرم ترین نقطه زمین شناخته می‌شود، در حالی در سال های ۲۰۰۵، ۲۰۰۶، ۲۰۰۷، و ۲۰۰۹ به عنوان گرم ترین نقطه ی کره زمین اندازه گیری شد که در سال ۲۰۰۵ با دمای ۷۰.۷ درجه ی سانتی گراد، رکورد گرم ترین دما در تمام زمین را ثبت کرد.

۴ معیار برتر را برای جهانی شدن بیابان لوت:

یکی از آن معیارها داشتن ویژگی برترین است. مثل بلندترین تپه های ماسه ای یا بلندترین کلوت ها.

ویژگی تاریخ زمین شناسی و ژئو مورفولوژی یک منطقه را نشان دهند.

دارا بودن ویژگی اکولوژی خاص است.

ویژگی‌های اکولوژی است که در معرض خطر قرار دارند.

مزیت‌ها، فرصت‌ها و قابلیت‌ها منطقه بیابان لوت که می‌تواند در اقتصاد استان نقشه بسزایی داشته باشد:

- طبیعت زیبا و خیال‌انگیز و چشم‌اندازهای منحصر به فرد
- قرارگیری این کویر در نزدیکی مسیر ارتباطی شهادت-نهبندان
- قابلیت کویر نوردی با موتور و ماشین
- قابلیت توسعه امکانات اقامتی و پذیرایی
- قابلیت انجام تورهای موتور سواری
- قابلیت انجام فعالیت‌های ستاره‌شناسی
- قابلیت برگزاری تورهای علمی
- قابلیت انجام مسابقات رالی روی شن

-ارگک بم

در سال ۱۳۴۵، ارگک بم با شماره ۵۱۹ در فهرست میراث ملی به ثبت می‌رسد. در سال ۱۳۵۰، ارگک بم تحت حفاظت سازمان ملی حفاظت آثار باستانی قرار می‌گیرد. از سال ۱۳۵۱، ارگک بم با تخصیص اعتبار سالیانه مورد تعمیر قرار می‌گیرد. در سال ۱۳۷۲، ارگک بم به پایگاه میراث فرهنگی تبدیل می‌گردد. که به عنوان بزرگترین سازه خشت و گل جهان مورد استقبال گردشگران و باستان‌شناسان و کارشناسان بوده است و منبع درآمدی برای استان و شهر بم محسوب می‌شده است. در تاریخ ۸۲/۱۰/۵ ارگک بم و بسیاری از بناهای شهر بر اثر زلزله ویران می‌گردد هرچند زلزله تلفات و خسارات جبران‌ناپذیری به بار آورد و صدمه شدیدی را متوجه بافت معماری خشتی شهر نمود، لیکن این اتفاق ناگوار توجه همگان را بیش از پیش به این مجموعه معماری منحصر بفرد معطوف داشت که در ادامه و در سایه توجهات ملی و همکاری‌های بین‌المللی، در تاریخ ۸۳/۴/۱۷ بم و منظر فرهنگی آن با احراز ۴ معیار (دوم، سوم، چهارم، پنجم) از شش معیار بعنوان هفتمین اثر شاخص کشورمان در فهرست میراث جهانی (در خطر) به ثبت رسید. بر این اساس، تمام آثار حائز ارزشهای تاریخی و فرهنگی در محدوده این اثر میراث جهانی، اعم از

طبیعی یا مصنوع و ملموس یا ناملموس از قبیل: بناها، محوطه‌ها، باغها، نخلستانها، قناتها، بستر طبیعی و میراث معنوی به یادگار مانده، مشمول حفاظت و پاسداری می‌باشند.

- معیارهای ثبت جهانی بم و منظر فرهنگی آن
- معیار دوم:
- ارگ بم در محل تلاقی راههای مهم بازرگانی ارگ بم و آثر در ضلع جنوبی فلات مرتفع ایران ساخته شده و نمونه برجسته‌ای از تعامل تاثیرات گوناگون است.
- معیار سوم:
- ارگ بم و آثار مرتبط با آن نماینده منظری فرهنگی و شاهد استثنائی گسترش یک سکونتگاه بازرگانی در دل محیط کویری منطقه آسیای مرکزی محسوب میشود.
- معیار چهارم:
- ارگ بم نمونه‌ای برجسته از آبدیهای قلعه در منطقه آسیای مرکزی است که در ساخت آن از چینه و خشت بهره گرفته شده است.
- معیار پنجم:
- منظر فرهنگی بم نماد بارز تعامل انسان و طبیعت کویری با بهره‌گیری از قنات است. اساس این نظام آبرسانی بر مبنای نظام اجتماعی منظمی است که در آن فعالیتها و مسئولیتها به دقت تعیین و تا امروز نیز با همان جدیت حفظ شده و ادامه یافته است اما تغییرات بازگشت ناپذیر آنرا آسیب پذیر کرده است.

۱-۳-۴-۳-۴- زیر ساخت ها

۱-۳-۴-۳-۴-۱- زیرساختهای مناطق ویژه

۱- زیر ساخت های منطقه ویژه سیرجان

شبکه حمل و نقل

زمینی: منطقه ویژه اقتصادی سیرجان در کنار جاده ترانزیتی تهران-بندرعباس قرار داشته و فاصله زمینی آن با تهران حدود ۱۰۰۰، کرمان ۱۸۰، شیراز ۳۵۰ و با بندر عباس حدود ۳۰۰ کیلومتر است.

هوایی: منطقه ویژه اقتصادی سیرجان در مجاورت فرودگاه (۴ کیلومتری) شهرستان سیرجان است.

ریلی: ایستگاه های اختصاصی راه آهن در داخل منطقه موجود است. انشعاب اختصاصی ریل راه آهن در منطقه ویژه اقتصادی سیرجان به طول ۹ کیلومتر است.

آب: آب بخش صنعت این منطقه از ۴ حلقه چاه عمیق تامین می گردد و آب شرب بخش مسکونی این منطقه از شبکه آب شهری تامین می شود.

برق: برق کارخانه های این منطقه از شبکه سراسری برق تامین می شود. ۶ مگاوات از نیروگاه برق ۲۵ مگاواتی منطقه در مدار قرار گرفته و بزودی باقی آن به بهره برداری می رسد.

گاز: گاز شهری در ۷۰٪ منطقه موجود است.

تلفن: منطقه ویژه اقتصادی سیرجان دارای مرکز مخابرات مستقل است که دارای ظرفیت ۶۰۰۰ شماره می باشد.

و دیگر بخش های مختلف منطقه شامل:

- ✓ بخش صنعت
- ✓ بخش انبار
- ✓ بخش مسکونی
- ✓ بخش خدماتی
- ✓ بخش تجاری
- ✓ بخش تفریحی، توریستی
- ✓ بخش فضای سبز
- ✓ بخش رزرو

سردخانه

از جمله تسهیلات زیربنایی منطقه ویژه اقتصادی سیرجان، سردخانه دو مداره چهار هزار تنی می باشد که با بهره گیری از مدرنترین تکنولوژی روز دنیا در سردخانه سازی می باشد. این واحد سردخانه در زمینی به مساحت ۴۳۸۳۲ متر مربع که ۶۶۸۰ متر مربع آن سردخانه زیر صفر است در حال احداث می باشد.

خدمات مالی - بانکی

مهمترین خدمات مالی و بانکی که در منطقه ویژه اقتصادی سیرجان ارائه می شود شامل:

- ارائه تسهیلات بانکی بر اساس استانداردهای بین المللی
- انجام کلیه خدمات بیمه ای مورد نیاز سرمایه گذاران و فعالان منطقه ویژه

امکانات اقامتی و پذیرایی

- بازار دوستی: این بازار یک مرکز خرید با ۱ غرفه به مساحت ۵۴۰۰ متر مربع می باشد که آماده بهره برداری است.
- رستوران و هتل آپارتمانهای ساریکا از دیگر امکانات اقامتی و پذیرایی است که در محدوده منطقه فعال می باشند.

۲- زیر ساخت های منطقه ویژه ارگ

برای فعالیتهای اقتصادی در این منطقه تمام تمهیدات لازم اندیشیده شده تا سرمایه گذاران با حداقل موانع و بورکراسی نسبت به انجام مراحل اداری اقدام نمایند. مدیریت این منطقه تلاش کرده تا با ایجاد امکانات زیر بنایی از قبیل آب، برق، شبکه های مخابراتی و اینترنتی، راه ها و شبکه های دسترسی داخلی و مواصلاتی، گمرک، بارانداز، انبارهای نگهداری کالا، ترمینال فرودگاه، ریل داخلی راه آهن و همچنین کلیه امکانات رفاهی، آموزشی، ورزشی و فرهنگی لازم و ارائه آن به متقاضیان بستر مناسبی برای حضور آنها در این منطقه فراهم کند

منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید در زمینه تسهیلات حمل و نقل و سهولت دسترسی جایگاه ویژه ای در میان مناطق آزاد و ویژه اقتصادی دارد.

حمل و نقل

زمینی: استان کرمان راه ارتباطی ترانزیت کشور تهران - بندرعباس را به واسطه شهرستان سیرجان و همچنین شهر بابک و انار مرتبط می کند این مسافت ۱۳۰۰ کیلومتری در حوزه استحفاظی استان کرمان ۳۲۰ کیلومتر می باشد که تمامی آن جز ۶۰ کیلومتر از اتوبان تشکیل شده است. همچنین راه ارتباطی تهران به کرمان ۱۱۰۰ .

هوایی: در حال حاضر فرودگاه بم یکی از ۵ فرودگاه فعال در استان کرمان است که نقش بسزایی در تسهیل ارتباط داخلی دارد.

ریلی: استان کرمان از طریق خطوط ریلی با استان تهران، استان اصفهانی، هرمزگان، خراسان، استان یزد، سیستان و بلوچستان مرتبط است و نقش مهمی در شبکه ریلی کشور ایفا کند. راه آهن کرمان بم و بم زاهدان نیز در مجاورت منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید قرار دارد که در سال ۱۳۸۹ افتتاح شد و منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید در حال حاضر دارای ایستگاه راه آهن می باشد.

گمرک

منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید از حیث آمار یکی از فعال ترین گمرکات در بین مناطق ویژه اقتصادی می باشد بیش از ۹۰ درصد درآمد گمرکات استان کرمان در این منطقه ایجاد می شود و به نظرمی رسد گمرک منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید از نظر پرتفوی عملیاتی جزو ده گمرک اول کشور باشد.

سایر زیر ساخت ها:

- ۱- وجود شهرک ارگ جدید با تمامی امکانات مورد نیاز زندگی بعنوان سایت پشتیبانی منطقه ویژه
- ۲- وجود واحدهای تجاری و خدماتی به منظور تسهیل در فعالیتهای اقتصادی منطقه
- ۳- استقرار شعب اکثر بانکهای کشور که امکان ارائه خدمات مورد نیاز به سرمایه گذاران را فراهم می کند
- ۴- وجود تسهیلات و امکانات رفاهی از قبیل هتل، رستوران و سایر مراکز خدماتی و تفریحی
- ۵- ارائه امکانات و تسهیلات ارتباطی مخابراتی، رادیویی، ماهواره، سرویس دیتا و اینترنت
- ۶- ایجاد امکانات انبارداری، تخلیه و بارگیری کالاها
- ۷- وجود شبکه آب و فاضلاب و برق با توجه به نیازهای منطقه
- ۸- ارائه خدمات پزشکی و درمانی، خدمات ایمنی و آتش نشانی
- ۹- وجود امکانات زیر بنائی از قبیل فرودگاه، پایانه حمل و نقل جاده ای، پمپ بنزین و پایانه اختصاصی راه آهن
- ۱۰- استقرار نیروی حفاظتی اختصاصی برای حفظ امنیت منطقه
- ۱۱- وجود تسهیلات و خدمات فرهنگی و مجتمع های آموزشی

وجود کلیه امکانات ورزشی از قبیل زمین چمن فوتبال ، استخرهای سرپوشیده و روباز ، پیست مجهز دوچرخه سواری ، اسبدوانی ، سالنهای ورزشی چند منظوره و کلوپهای ورزشی

۳- زیر ساخت های منطقه ویژه رفسنجان

برای فعالیتهای اقتصادی در این منطقه تمام تمهیدات لازم در نظر گرفته شده است. مدیریت این منطقه تلاش کرده تا با ایجاد امکانات زیر بنایی از قبیل آب ، برق ، شبکه های مخابراتی و اینترنتی ، راه ها و شبکه های دسترسی داخلی و مواصلاتی ، گمرک ، فیبر نوری و دسترسی به جاده بستر مناسبی برای حضور متقاضیان در این منطقه فراهم کند.

۱-۳-۴-۳-۲- زیرساختهای مناطق نمونه گردشگری

۱- منطقه نمونه گردشگری میمند

راههای زمینی: در حال حاضر منطقه میمند توسط راه فرعی به راه اصلی کرمان، شهر بابک متصل می شود شایان ذکر است که این راه در آینده به بزرگراه تبدیل می شود.

راههای ریلی: راه آهن اصفهان - سیرجان از نزدیکی منطقه می گذرد و در این منطقه ایستگاه دارد و به شبکه ریلی کشور متصل است و فاصله آن با میمند در حد ۲۵ کیلومتر است.

راههای هوایی: این منطقه فاقد فرودگاه است و نزدیکترین فرودگاه کرمان است که تا منطقه نمونه ۲۸۰ کیلومتر فاصله دارد.

راههای دریایی: نزدیکترین راه دریایی به منطقه نمونه بندرعباس است که تا منطقه حدود ۶۲۰ کیلومتر فاصله دارد.

وضعیت پایانه مسافربری: فاقد پایانه مسافربری است و عبور و مرور توسط شرکت های تعاونی کرایه های سواری صورت می پذیرد.

وضعیت سایر امکانات زیربنایی: روستای تاریخی میمند دارای کلیه امکانات زیربنایی برق، مخابرات، آب و فاقد تاسیسات گاز است.

۲- باغ شاهزاده:

باغ شاهزاده دارای جاده آسفalte است که با کرمان ۳۰ کیلومتر فاصله دارد و در ۵ کیلومتری ماهان است. کلیه امکانات مخابرات، برق، گاز و آب را دارد و دسترسی آن به نزدیکترین ایستگاه راه آهن و فرودگاه در شهر کرمان می باشد.

جدول ۱- اطلاعات زیر ساخت باغ شاهزاده

اطلاعات زیر ساخت باغ شاهزاده	
استان کرمان - ماهان	موقعیت
۳۰-۰۱-۲۶N	مختصات GPS
۵۷-۱۶-۵۴E	
۳۰ کیلومتری کرمان و ۵ کیلومتری ماهان	جاده آسفalte
مهر تا فروردین	بهترین زمان بازدید
دسترسی کامل	دسترسی به سرویس موبایل
شبکه برق سراسری	برق
شبکه آب سراسری	آب
کرمان	نزدیک ترین فرودگاه
کرمان	نزدیک ترین ایستگاه راه آهن
دارد	گاز

دارد	اینترنت
دارد	خدمات بهداشتی- درمانی

ماخذ: سازمان میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری استان کرمان

۲- مجموعه بازار

این مجموعه دارای جاده آسفalte در داخل شهر می باشد که با کرمان ۳۰ کیلومتر فاصله دارد و در ۵ کیلومتری ماهان است. کلیه امکانات مخابرات، برق، گاز و آب را دارد و دسترسی آن به نزدیکترین ایستگاه راه آهن و فرودگاه در شهر کرمان می باشد.

جدول ۲- اطلاعات زیر ساخت مجموعه بازار

اطلاعات زیر ساخت مجموعه بازار	
استان کرمان	موقعیت
داخل شهر	جاده آسفalte
دارد	مخابرات دسترسی به سرویس موبایل
شبکه برق سراسری	برق
شبکه آب سراسری	آب
دارد	گاز
کرمان	نزدیک ترین فرودگاه
کرمان	نزدیک ترین ایستگاه راه آهن
دارد	اینترنت
دارد	خدمات بهداشتی- درمانی

• ماخذ: سازمان میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری استان کرمان

۳- بیابان لوت

این مجموعه دارای جاده آسفالته می باشد که با کرمان ۱۱۰ کیلومتر فاصله دارد و در ۴۰ کیلومتری سیرچ است. کلیه امکانات مخابرات، برق و آب را دارد و فاقد گاز است. دسترسی آن به نزدیکترین ایستگاه راه آهن و فرودگاه در شهر کرمان می باشد و فاقد مخابرات و دسترسی به سرویس موبایل است. این منطقه برای اسکان و رفاه گردشگران ۲۵ اقامتگاه بوم گردی دارد.

جدول ۳- اطلاعات زیر ساخت بیابان لوت

اطلاعات زیر ساخت بیابان لوت	
استان کرمان - شهداد	موقعیت
۱۱۰ کیلومتری کرمان	جاده آسفالته
-	مخابرات دسترسی به سرویس موبایل
شبکه برق سراسری	برق
شبکه آب سراسری	آب
کرمان	نزدیک ترین فرودگاه
کرمان	نزدیک ترین ایستگاه راه آهن
ندارد	گاز
دارد	اینترنت
دارد	خدمات بهداشتی- درمانی

ماخذ: سازمان میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری استان کرمان

۴- ارگ بم

ارگ بم دارای جاده آسفالته در ۲۰ کیلومتری بم می باشد. کلیه امکانات مخابرات، برق و آب را دارد و فاقد گاز است. دسترسی آن به نزدیکترین ایستگاه راه آهن در شهر کرمان و فرودگاه در شهر بم می باشد و دارای مخابرات و دسترسی به سرویس موبایل است. این منطقه بدلیل بازسازی فاقد اقامتگاه و رستوران است. اما در شهر بم ۵ هتل دارای ستاره و یک مهمانپذیر وجود دارد و انواع رستورانها در سطح شهر دیده می شود.

جدول ۴- اطلاعات موقعیت و زیر ساخت ارگ بم

موقعیت	استان کرمان - بم
جاده آسفالته	۲۰ کیلومتری بم
دسترسی به سرویس موبایل	دسترسی کامل
برق	شبکه برق سراسری
آب	شبکه آب سراسری
نزدیک ترین فرودگاه	بم
نزدیک ترین ایستگاه راه آهن	کرمان
گاز	ندارد
اینترنت	دارد
خدمات بهداشتی- درمانی	دارد

ماخذ: سازمان میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری استان کرمان

به طور کل در جدول ۵ تعداد اقامتگاههای عمومی و کارگاههای صرف غذا و نوشیدنی در نقاط شهری و روستایی در شهرستان‌هایی که نزدیک مناطق گردشگری نمونه هستند آورده شده است.

جدول ۵- تعداد اقامتگاههای عمومی و کارگاههای صرف غذا و نوشیدنی در نقاط شهری و روستایی

سال و شهرستان	اقامتگاههای عمومی	کارگاههای صرف غذا و نوشیدنی
کل استان	۵۹	۱۳۷
۳	۷	۴۰
شهربابک	۲۶	۳۰
کرمان	۳۴	۷۰

مأخذ _ مرکز آمار ایران. (ر . پ) .

۱-۳-۴-۵- اشتغال

۱-۳-۴-۵-۱- اشتغالزایی مناطق ویژه اقتصادی

۱- منطقه ویژه اقتصادی سیرجان

- منطقه ویژه اقتصادی سیرجان دارای ۳۰ کارخانه فعال در منطقه است.
- اشتغال مستقیم در این منطقه بیش از ۲۰۰۰ نفر می باشد و غیر مستقیم در این منطقه ۴۵۰ نفر می باشد.
- نیروی کار ماهر حدود ۸۰۰ نفر است.

جدول ۶- شرکت ها، کارخانه ها و واحدهای اقتصادی فعال

ردیف	نام شرکت	تولید کننده
۱	دوران الکترونیک	انواع بلندگو ، آنتن ، رادیو پخش خودرو
۲	رنگدانه	مستر بیج و مواد افزودنی، صنعتی و بهداشتی
۳	فریکو	انواع روغن خوراکی
۴	داروسازی وتاک	انواع داروها و مکمل های دام و طیور
۵	آهاران	نشاسته صنعتی

ردیف	نام شرکت	تولید کننده
۶	پوشینه	انواع دمپایی و صندل با زیره PVC
۷	آترود	انواع روغن موتور و گریس
۸	مروارید	گرانول PVC
۹	نوپا	کاغذ کپی
۱۰	کاراپلاستیک	انواع محصولات فومی و بلوک سقفی
۱۱	روبرته	انواع اسانس نوشابه و عصاره های خوراکی
۱۲	سردار	علائم ترافیکی و گاردریل
۱۳	عمران سیرجان	انواع تراکتور و ماشین آلات کشاورزی
۱۴	کوثرجام	انواع محصولات فومی و بلوک سقفی
۱۵	ثمین	لوازم آرایشی
۱۶	عمران پارس	پوکه صنعتی
۱۷	آروین	لوله و قوطی تزئینی استیل
۱۸	صحت	انواع رنگ صنعتی و اتومبیل و حلال
۱۹	چسب گستر	انواع نوار چسب ، روان کننده و شوینده صنعتی
۲۰	ویسمن	سیم و کابل صوتی و تصویری
۲۱	پویابافان	: انواع رابیتس
۲۲	آروین دوساری	انواع ترازوی دیجیتال
۲۳	عالی مز	انواع کلمپه و کلوچه
۲۴	مس پاسارگاد	کاتد مس
۲۵	پرند حفاظ	مواد پلی اورتان (کفپوش)،
۲۶	شکر تهران	تصفیه شکر
۲۷	سبک سازان سیرجان	تولید انواع بلوک سبک ساختمانی
۲۸	گلدیران	انواع تلویزیون، جاروبرقی، یخچال و فریزر، مایکروفر، پکیج ، کارتن و ...
۲۹	شیمیایی شایان کار	گوگرد

۲- منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید

بر طبق گزارشات داده شده بیش از ۸۵۰ نفر در ارگ جدید به طور مستقیم مشغول به کار هستند و زمینه لازم برای اشتغال ۲۰ هزار نفر فراهم شده است.

➤ شرکت عمران ارگ

- سازمان مسئول منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید
- مجری طرح منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید
- مجری و اداره کننده طرح کلان شهرک ارگ جدید
- سرمایه گذاری در کلیه پروژه ها و طرح های عمرانی، سیاحتی، صنعتی و خدماتی

➤ شرکت خدمات بیمه ای ارگ جدید

- ارائه دهنده کلیه خدمات و پوشش های بیمه ای مسئولیت، مهندسی، آتش سوزی، عمر و زندگی، باربری، خودرو و ...
- یکی از بزرگ ترین نمایندگی های شرکت بیمه ایران

➤ شرکت خدمات مسافرتی هوایی ارگ جدید

- نماینده فروش کلیه شرکت های هواپیمایی داخلی و خارجی
- مجری کلیه تورهای ورودی و خروجی
- ارائه دهنده خدمات گردشگری در داخل و خارج از کشور
- ارائه دهنده کلیه خدمات حمل و نقل تورهای خارجی و داخلی با انواع وسایط نقلیه
- عضو یاتا

➤ شرکت خدمات مخابراتی ارگ جدید

- پیمانکار رتبه یک رشته ارتباطات
- مجری پروژه های مخابراتی کشور به صورت EPC

- تولید کننده انواع تجهیزات Access و CPE
- نماینده انحصاری شرکت Keymile آلمان

➤ شرکت هتل های ارگ جدید

- سرمایه گذاری، مشارکت و مجری در ساخت، راه اندازی و بهره برداری هتل ها و کلیه اماکن اقامتی

۴- منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان

- منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان دارای ۳۶ کارخانه در منطقه است.
- اشتغال مستقیم در این منطقه بیش از ۲۲ نفر می باشد و بنگاههای اقتصادی آن ۱۰۰ نفر نیروی کار دارند.

جدول ۷- شرکت ها، کارخانه ها و واحدهای اقتصادی فعال

ردیف	نام واحد اقتصادی	محصولات تولیدی
۱	شرکت گسترش آبیاران لوله رفسنجان	تولید لوله پلی اتیلن
۲	شرکت کیا کارمانیا	کودهای کشاورزی
۳	شرکت پرشین بنیان	کودهای کشاورزی و سموم کشاورزی ارگانیک
۴	شرکت قند پارس شکرانه	تولید مواد خوراکی
۵	شرکت جوهر گستر	تولید تونر چاپگر
۶	شرکت برافزا کشاورز پارس	کود و نهاده های کشاورزی
۷	آقای احمد محمود مولایی	بسته بندی مواد غذایی
۸	شرکت کوثر کویر	انبار
۹	آقای نظریان	تولید
۱۰	آقای محمدرضا اسماعیل پور	تولید مواد غذایی
۱۱	آقای هنرمند	بسته بندی مواد غذایی
۱۲	شرکت آران رفسنجان	انبار
۱۳	شرکت نگاه سبز	بسته بندی مواد غذایی

ردیف	نام واحد اقتصادی	محصولات تولیدی
۱۴	شرکت ابرسانان	لوله پلی اتیلن
۱۵	شرکت شیمی سیلیکات رفسنجان	احداث واحد سیلیکات سدیم
۱۶	شرکت آرمان صنعت	احداث واحد تولیدی انواع کابل نوری . تجهیزات مخابراتی
۱۷	شهرداری	تولید قطعات بتنی
۱۸	شرکت سروش سیما	واحد طرح قطعات و تجهیزات الکترونی
۱۹	شرکت توسعه نفت و گاز مرآت آریا	احداث واحد تولید و پالایش انواع هیدرو کربنهای سبک و سنگین و بنزین و گازوئیل
۲۰	آقایان زاهدی و بمی نژاد	صنایع غذایی و شیرینی جات
۲۱	آرشین شفایار	تولید مواد اولیه انواع دارو گیاهی و شیمیایی محصولات غذایی و کشاورزی
۲۲	آقایان صفریان	واحد فراوری و بسته بندی صنایع جنبی پسته و خشکبار
۲۳	شرکت آرتین ماشین آریا	تولید قطعات صنعتی
۲۴	شرکت بین المللی تاپ اکو خاورمیانه	تولید فرو کرومیک
۲۵	آقای حسنی کبوترخانی	واحد فراوری و بسته بندی پسته
۲۶	شرکت اسانس دارو	تولید داروهای گیاهی
۲۷	شرکت آریا تجارت اریکه	انبار
۲۸	شرکت راهبرد توسعه ایرانیان	تولید فیبر نوری
۲۹	شرکت پارس گرانیک رفسنجان	تولید سنگ گرانیک مصنوعی
۳۰	آقای عیسی میلانی	طبق زون مربوطه
۳۱	شرکت آب نگهدار کویر آریا	تولید کود هوشمند، نگهدارنده آب و خاک کشاورزی
۳۲	شرکت مکعب گستر ایرانیان	تولید اسباب بازی های پلاستیکی
۳۳	شرکت رادمان الکترونیک ایرانیان	تولید کابل و لامپ های کم مصرف IED
۳۴	آقای محسنی مقدم	تولید روغن گیاهی
۳۵	آقایان موسوی و منادی زاده	نیروگاه برق خورشیدی
۳۶	شرکت مهرداد انرژی آروند	نیروگاه برق خورشیدی

جدول ۸- میزان اشتغالزایی مناطق ویژه استان کرمان

منطقه	کل اشتغال	اشتغال مستقیم	اشتغال غیرمستقیم
منطقه ویژه اقتصادی سیرجان	۲۴۵۰	۲۰۰۰	۴۵۰
منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید	—	۸۵۰	—
منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان	—	۲۲	—

ماخذ: منطقه ویژه سیرجان، منطقه ویژه ارگ جدید، منطقه ویژه رفسنجان

۱-۳-۴-۳-۵-۲- اشتغالزایی مناطق نمونه گردشگری

۱- منطقه نمونه میمند

زراعت، باغداری، زنبور داری و تولید صنایع دستی عمده مشاغل این روستا را تشکیل می دهند که مهم ترین آن ها نمدمالی و تولید محصولات کشاورزی است. گیاهان دارویی و چشمه های آب قابلیت های بالقوه ای در اشتغال این منطقه ایجاد کرده است؛ اگر چه تا کنون اشتغال مستقیم دولتی در روستای تاریخی میمند تنها ۱۵ نفر می باشد.

۲- باغ شاهزاده

در این منطقه ۱۵ نیروی کار مستقیم که زیر نظر دولت مشغول بکارند و ۵۰ نفر بصورت غیر مستقیم و خصوصی اشتغال این منطقه را ایجاد کرده اند.

۳- مجموعه بازار

بازار تاریخی کرمان دارای ۱۷۱ باب مغازه است و ۲۱۰ نفر در بازار کرمان فعالیت دارند، در حقیقت این رقم بسیار بیشتر از پتانسیل بازار کرمان است و برخی از شغل ها به صورت دستفروشی و غیر اصیل است.

۴- بیابان لوت

بر طبق بررسی ها انجام گرفته این منطقه پتانسیل زیادی برای اشتغالزایی داشته است به طوریکه اشتغال مستقیم این منطقه دارای ۱۵۰ نفر می باشد و اشتغال غیر مستقیم آن حدود ۳۵۰ نفر بوده است.

۵- ارگ بم

میزان اشتغال زایی در ارگ بم حدود ۳۵ نفر بصورت مستقیم می باشد که با توجه به موقعیت و شکل خاص منطقه ارگ بم به عنوان یک شهر ساخته شده از خشت و گل پتانسیل بسیار بالاتری را با توجه و سرمایه گذاری در امر اشتغالزایی خواهد داشت.

جدول ۹- میزان اشتغالزایی مناطق ویژه گردشگری استان کرمان

منطقه	کل اشتغال	اشتغال مستقیم	اشتغال غیر مستقیم
منطقه نمونه میمند	-	۱۵	-
باغ شاهزاده	۶۵	۱۵	۵۰
مجموعه بازار	۲۱۰	-	-
بیابان لوت	۵۰۰	۱۵۰	۳۵۰
ارگ بم	-	۳۵	-

ماخذ: سازمان میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری استان کرمان

۱-۳-۴-۳-۶- مدیریت

مدیریت فرایند برنامه ریزی سازماندهی رهبری و کنترل اعضای سازمان و همه منابع سازمانی در دسترس را برای رسیدن به هدف های تعیین شده سازمان بکار می برد.

سازمانها نیز با مالکیت خصوصی و یا دولتی اداره می شوند که انگیزه ی بدست آوردن سود مهمترین تفاوت عمده اداره و یا مدیریت در بخش خصوصی و دولتی است. که در بخش خصوصی بیشتر به این بعد توجه می شود و از کارایی بالاتری نسبت به بخش دولتی برخوردار است. مناطق ویژه و گردشگری استان نیز بسته به نوع مالکیت نحوه مدیریت و انگیزه آنها می تواند متفاوت باشند که در این قسمت به این مهم پرداخته شده است.

۱-۳-۴-۶-۱- مناطق ویژه اقتصادی

منطقه ویژه اقتصادی سیرجان: این منطقه صد در صد خصوصی بوده است و سازمان عمران سازمان مسئول این منطقه است.

منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید بم: از جمله مناطق ویژه اقتصادی در کشور می باشد که با مالکیت بخش خصوصی اداره می شود.

منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان: ساز و کار مدیریتی این منطقه با مالکیت بخش خصوصی اداره می شود.

۱-۳-۴-۶-۲- مناطق نمونه گردشگری

۱- منطقه میمند

مدیریت این منطقه توسط بخشدار، شهرداری، سازمان میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری، اداره منابع طبیعی است وجود پایگاه پژوهشی میمند وابسته به میراث فرهنگی باعث گردیده تا مدیریت روستای صخره ای میمند در بهره برداری از منابع گردشگری بهینه گردد.

۲- باغ شاهزاده: این منطقه دارای سازوکار مدیریتی دولتی و خصوصی بطور مشارکتی است.

۳- مجموعه بازار: این منطقه دارای سازوکار مدیریتی دولتی و خصوصی بطور مشارکتی است.

۴- بیابان لوت: این منطقه دارای سازوکار مدیریتی دولتی زیر نظر سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی است.

۵- ارگ بم: این منطقه دارای سازوکار مدیریتی دولتی زیر نظر سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی است.

۱-۳-۴-۷- جمع بندی

کرمان با توجه موقعیت جغرافیایی و سابقه تاریخی خوب، پتانسیل لازم برای توسعه مناطق ویژه اقتصادی و گردشگری خود دارد. در این قسمت به بررسی بیشتر این مناطق پرداخته شده است. ابتدا مناطق ویژه و سپس مناطق گردشگری مورد بررسی قرار می گیرد و در نهایت پیشنهادات تکمیلی ارائه می شود.

در کرمان چهار منطقه اقتصادی وجود دارد که فقط سه منطقه ویژه اقتصادی آن فعال می باشد زیرا منطقه جازموریان به دلیل عدم توانایی شرکت سرمایه گذاری سهام عدالت و عدم مهیا شدن زیرساخت های لازم، عملاً زمینه ای برای جذب سرمایه گذار داخلی و خارجی فراهم نشده، کماکان بلا تکلیف مانده است. لذا فقط سه منطقه مورد مطالعه قرار گرفت.

در مورد منطقه ویژه ی اقتصادی سیرجان در طول کل فعالیت خود که به بیش از یک دهه می رسد توانسته در بخشهای مختلف سرمایه گذاری کند و زمینه جذب انواع سرمایه گذاری را فراهم نماید. تولید سالانه انواع محصولات به ارزش بیش از چهارصد میلیون دلار در ۶۰ واحد صنعتی فعال گویای برخورداری این منطقه از مزیت نسبی در امر تولید می باشد. لذا این منطقه تا حدودی به اهداف خود رسیده است، اما عوامل متعددی چون مشکلات نقدینگی، مشکلات تخصیص و اخذ ارز برای واردات مواد اولیه، افزایش هزینه های انرژی و نیروی کار و ... از جمله مسائلی است که همچنان در سالهای اخیر منجر به کاهش رشد تولید در برخی واحدهای تولیدی این منطقه شده است. بر طبق بررسی های انجام شده مهمترین چالش توسعه در این منطقه واردات کالاهای مشابه بی کیفیت و ارزان قیمت خارجی است.

در تحقیقات انجام شده در رابطه با منطقه ی ویژه ارگ بم مشخص شد که تمام تسهیلات لازم برای جذب سرمایه - گذار خارجی و داخلی در نظر گرفته شده تا بتواند به بهترین شکل فعالیت خود را از همان ابتدا شروع کند. این منطقه تنها منطقه ویژه اقتصادی تخصصی در زمینه صنایع خودروسازی، قطعه سازی و صنایع وابسته به آن در کشور محسوب می شود به طوریکه در حال حاضر چندین مدل از خودروهای تولیدی در کشور توسط شرکتهای حاضر در این منطقه ساخته می شود. با این حال این منطقه با توجه به قابلیت هایی که دارد همچنان با مشکلاتی روبه است و به بسیاری از اهداف خود هنوز نرسیده است برای مثال در بخش اشتغال و صادرات.

منطقه ویژه رفسنجان در موقعیت بسیار مناسبی قرار گرفته است اما با توجه به اینکه هنوز در حال احداث و تکمیل شدن است، هنوز با قطعیت نمی توان گفت به اهداف و برنامه های خود رسیده است.

لذا با توجه به بررسی های انجام گرفته مشکلات مترتبی در این مناطق وجود دارد. از مهمترین موانع رشد این منطقه، فقدان منابع کافی برای سرمایه گذاری در منابع زیربنایی است که منجر به گرایش مناطق ویژه به سمت واردات برای تمامی منابع شده است.

مشکلات عبارتند از عدم تامین منابع مالی برای فعالان اقتصادی، عدم تخصیص مناسب ارز برای واردات، عدم پرداخت سهم فعالان اقتصادی، ورود کالاهای نامرغوب خارجی به این مناطق، عدم مشارکت بخش خصوصی در سیاستگذاری و برنامه ریزی برای این مناطق و همچنین کمبود شدید آب. بنابراین لازم است در این مناطق از پتانسیل‌های منطقه ای بیشتر استفاده شود و آن هم منوط به انجام امور زیر خواهد بود:

- ۱- مشارکت بخش خصوصی در سیاست گذاری و برنامه ریزی برای این مناطق.
- ۲- سرمایه گذار بخش خصوصی در این مناطق
- ۳- تسهیل بیشتر شرایط و قوانین سرمایه گذاری در این مناطق
- ۴- تعیین ضوابط و مقررات مناسب و بهتر و متناسب با شرایط جهانی برای جذب سرمایه گذاران خارجی بیشتر.
- ۵- همراهی بیشتر دولت برای تقویت این مناطق.
- ۶- با توجه به بحران آب در این منطقه، حمایت بیشتر باید از طرح های اقتصادی صورت گیرد که نیاز به مصرف آب کمتری دارند.

در پایان باید خاطر نشان کرد با توجه به اقتصاد امروز جهان به سمت تسهیل فعالیت های تجاری حرکت کرده و سعی دارد با کاهش و حتی حذف بسیار از قوانین و مقررات دست و پا گیر شرایط را برای تحقق اهداف اقتصاد منطقه ملی و فراملی فراهم آورد به طوری که مناطق ویژه اقتصادی در ایران نیز با همین رویکرد شکل گرفته اند تا زمینه توسعه منطقه ای و استانی ایجاد نمایند و با تلاش همه جانبه مدیران ضمن فراهم شدن بستر اقتصادی، تحول اقتصادی، ایجاد اشتغال، افزایش درآمد سرانه مردم، افزایش خدمات بازرگانی و ظرفیت سازی مناسب برای جذب بیشتر سرمایه گذاری در سطح استان ها خصوصا استان کرمان ایجاد شود.

امروزه با توجه به اهمیت گردشگری و نقش آن در رشد و توسعه اقتصادی و فرهنگی کشور لزوم توجه به این صنعت و تلاش برای توانمند نمودن و شناساندن جاذبه های گردشگری امری ضروری است و سرمایه گذاری در این صنعت دارای آثار و تبعات اقتصادی اجتماعی است که بعنوان وسیعترین و متنوعترین صنعت درآمد های ارزی با تاکید بر برنامه ریزی شهری و منطقه ای در سطوح محلی، ملی و بین المللی می باشد. گردشگری به عنوان فعالیتی چند رشته ای، چند مسئله ای، چند بخشی و چند شکلی بعنوان تحقق توسعه پایدار و ایجاد تحکیم پیوند های ملی، منطقه ای و جهانی با سرعت پرشتاب خود جایگاه ویژه ای را در دنیا برای خود بوجود آورده است. وضعیت توریسم در ایران در مقایسه با بسیاری از کشور ها حاکی از عدم توسعه یافتگی و وجود تنگناهای زیادی در این بخش است که سیاستگذاری های کلان در سطح ملی و نیز تدابیر و سیاست های استانی و منطقه ای در آن نقش

داشته است. اگرچه توسعه و گسترش ایرانگردی و جهانگردی به منظور استفاده هرچه بیشتر از مزایای متعدد اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی آن اجتناب‌ناپذیر است ولی مشکلات و تنگناهای متعددی در راه رشد و صنعت گردشگری ایران وجود دارد که نباید از نظرها دور بماند.

استان کرمان نیز با توجه به اقلیم خاص و آثار باستانی و تاریخی بیشمار نتوانسته نتایج قابل قبولی در جذب گردشگر داشته باشد. که در جدول زیر به تعداد بازدید گردشگران و افراد بومی از مکان‌های تاریخی استان در سالهای مختلف اشاره شده است. همانطور که مشاهده می‌شود در سال ۱۳۹۲ ارگ بم دارای بیشترین بازدید کننده و بعد از آن باغ شاهزاده و مجموعه گنجعلیخان در رتبه های بعدی قرار گرفته اند (جدول ۱۰).

جدول ۱۰- بازدیدکنندگان از موزه ها و بناهای تاریخی

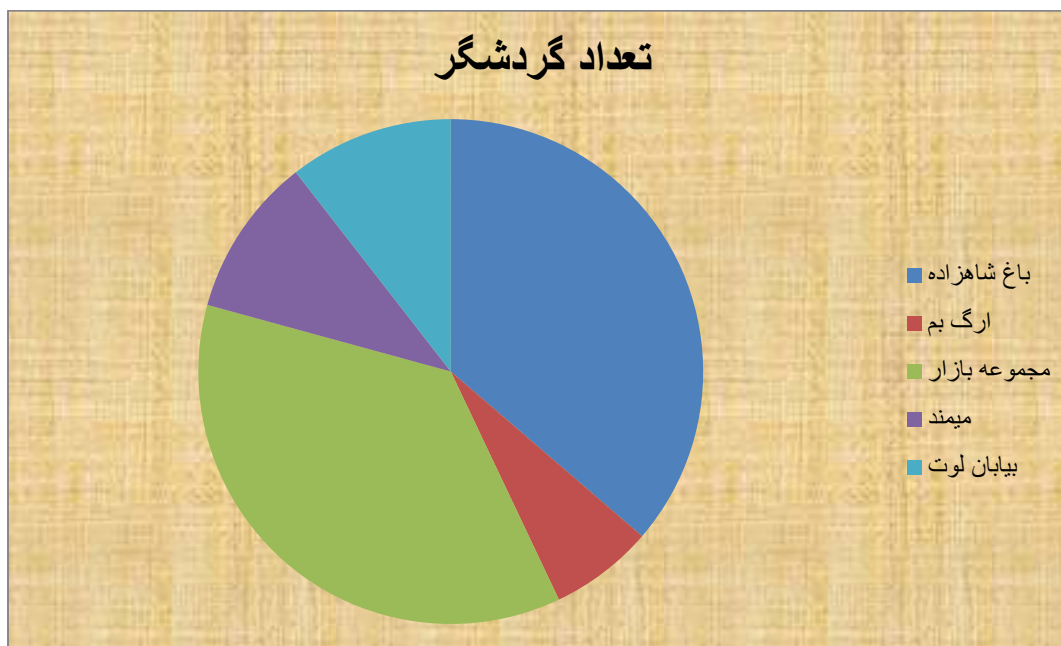
بنای تاریخی			موزه		سال
باغ شاهزاده	ارگ راین	ارگ بم (۱)	موزه سکه	موزه مردم شناسی گنجعلیخان	
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰۱۳۶۵
۷۶۲۱۱	۰۰۰	۴۴۰۰۰	۰۰۰	۱۵۴۰۱۷۱۳۷۰
۰۰۰	۰۰۰	۹۱۹۰۸	۰۰۰	۰۰۰۱۳۷۵
۲۰۰۶۰۸	۲۴۳۸۲	۰	۳۳۱۹۸	۱۸۱۳۷۱۱۳۸۵
۲۸۴۴۹۳	۴۰۳۵۲	۰	۲۶۹۶۰	۲۲۲۱۶۷۱۳۸۹
۲۸۵۵۸۹	۳۵۸۰۸	۰	۳۸۷۹۷	۳۱۸۲۲۳۱۳۹۰
۳۱۲۷۸۷	۲۶۹۵۸	۰	۳۵۴۱۱	۲۴۹۴۵۳۱۳۹۱
۲۴۵۵۶۶	۲۸۶۰۸	۳۹۰۳۰۲	۳۳۹۹۵	۲۳۱۰۸۸۱۳۹۲
بنای تاریخی					سال
موزه جیرفت	موزه باستان شناسی هرندی	موزه ساز هرندی	گنبد جبلیه	مسجد	
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰۱۳۶۵
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰۱۳۷۰
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰۱۳۷۵

۹۰۳۷	۱۱۶۹۱	۲۱۱۱۹	۱۰۲۰۴	۶۸۹۵۱۳۸۵
۵۱۶۱	۶۵۱۴	۶۵۱۸	۱۶۲۰۷	۳۳۷۱۳۱۳۸۹
۹۴۲۴	۶۶۶۵	۶۶۷۳	۱۱۶۷۵	۳۴۱۷۲۱۳۹۰
۳۸۵۳	۴۹۲۷	۴۸۵۴	۱۴۷۹۶	۰۰۰۱۳۹۱
۴۱۹۷	۱۱۰۴۹	۱۱۰۴۹	۱۲۶۳۵	۳۰۰۰۰۱۳۹۲

ماخذ: سالنامه آماری ۱۳۹۳

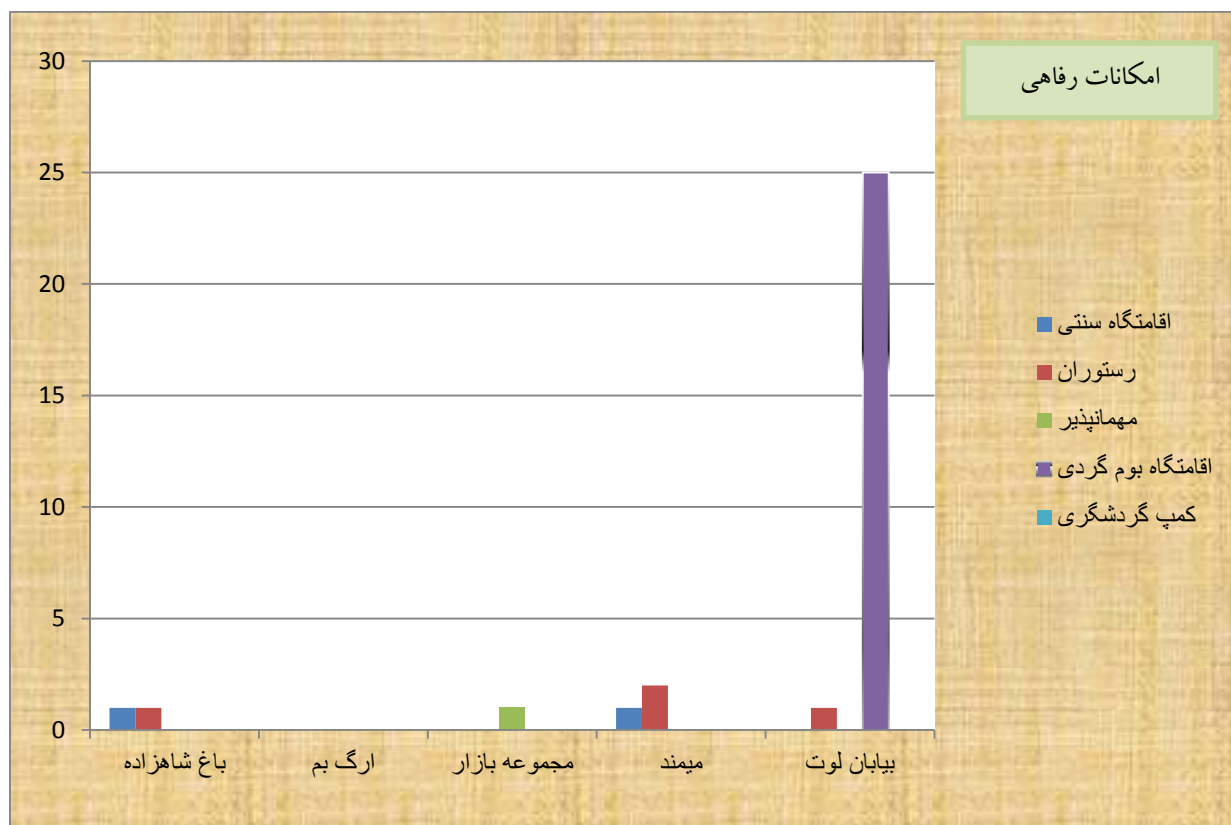
اما در سال ۱۳۹۴ در بین مناطق گردشگری نمونه مشاهده می شود که باغ شاهزاده و مجموعه بازار دارای بیشترین بازدید را داشته است. بیابان لوت و روستای صخره ای میمند در رده بعدی قرار دارد. ارگ بم بدلیل بازسازی بعد از زلزله بازدید کمتری داشته است.

نمودار ۴- تعداد گردشگران بازدید کننده از نقاط ویژه گردشگر استان در سال ۱۳۹۴



نمودار نشان دهنده این است که مناطق نمونه گردشگری نیاز به اقامتگاه های بیشتری برای اسکان و رفاه گردشگران دارد. تعداد گردشگران از این مناطق بدلیل اینکه به ثبت جهانی رسیده است بسیار زیاد است به همین دلیل احتیاج به امکانات رفاهی بیشتری هستند.

نمودار ۵- امکانات رفاهی در مناطق ویژه گردشگری مورد نظر استان در سال ۱۳۹۴



طی دهه گذشته در بسیاری از کشورهای در حال توسعه به خصوص کشورهای جنوب شرق آسیا و شمال آفریقا حوزه جدیدی از فعالیت‌های گردشگری به نام «HOMESTAY» یا «اسکان در منزل» شکل گرفته که مورد توجه بسیاری از جمله سازمان‌های بین‌المللی نظیر سازمان جهانی گردشگری قرار گرفته است. این نوع گردشگری زیر مجموعه بوم گردی است و برای ایجاد ارتباط مستقیم بین گردشگر و افراد بومی شکل گرفته که هدف اصلی آن تبادل فرهنگی بین گردشگر و میزبان است. علاوه بر این، هدایت درآمد گردشگری به سمت مناطق روستایی و تمرکززدایی این درآمد از شهرها، از دیگر مزایای این نوع گردشگری بر شمرده می‌شود.

در این شکل از گردشگری، بازدیدکنندگان یک منطقه (که معمولاً مناطق روستایی مدنظر است) می‌توانند برای استراحت و اسکان شبانه از خانه‌های اهالی روستا استفاده کنند. در واقع گردشگران به جای استفاده از سرویس‌های

اقامتی مثل هتل‌ها می‌توانند در خانه‌های اهالی روستا اقامت کنند و از نزدیک با شیوه زندگی آنها آشنا شوند، در پخت و پز همکاری کنند و تجربه‌ای از فعالیت‌های دامداری و کشاورزی داشته باشند.

می‌موند نیز یکی از معدود روستاهای جهان است که هنوز زندگی با همان سبک گذشته و در خانه‌های دست‌کند در جریان است و با توجه به اینکه مهم‌ترین جاذبه می‌موند منظر فرهنگی و دست‌کند بودن خانه‌ها می‌باشد، بنابراین اسکان مسافران در این خانه‌ها می‌تواند یکی از بهترین گزینه‌های گسترش گردشگری در این روستا باشد. حدوداً ۴۰۰ واحد مسکونی دست‌نخورده و به شیوه هزاران سال پیش در می‌موند وجود دارد که می‌توان کل مجموعه را یک سایت بومگردی با ۴۰۰ واحد در نظر گرفت.

این روستای کهن در کنار تاریخ و تمدن کهنش همچنین آداب و رسوم دیرینه و شیوه تاریخی زندگی مردمانش را نیز حفظ کرده است و در کنار زیبایی‌های طبیعت می‌موند، هر بیننده با سفر به این منطقه به دل تاریخ سفر می‌کند زیرا به صورت مستند می‌تواند گویش، رفتار، پوشش و سبک زندگی مردم کهن ایران زمین را از نزدیک ببیند. در حال حاضر سالانه تعداد قابل توجهی گردشگر داخلی و خارجی از می‌موند بازدید می‌کنند که نبود محل اقامت مناسب سبب شده فقط تعداد کمی از این گردشگران شب را در می‌موند سپری کنند. با رفع محدودیت‌هایی همچون آموزش افراد بومی، تجهیز منازل برای اسکان گردشگران و بازاریابی مناسب این روستا می‌تواند تعداد گردشگر قابل توجهی را برای اسکان شبانه پذیرا باشد. از سوی دیگر، خشکسالی‌های اخیر در استان کرمان و محدود شدن فعالیت‌های کشاورزی و دامداری باعث شده می‌موند از مشکلات جدی همچون مهاجرت افراد بومی به مناطق شهری رنج ببرد که توسعه گردشگری می‌تواند نقشی مثبت در این زمینه ایفا کند. روستای می‌موند در ۳۶ کیلومتری شمال شرقی شهرستان شهربابک از توابع استان کرمان است که راه دسترسی به این سایت گردشگری از طریق ۵ بزرگ راه خلیج فارس (تهران - بندر آباد عباس) از شهرستان شهربابک به سمت سیرجان میسر است. حالا این روستا می‌تواند مبدا یک حرکت مثبت در توسعه گردشگری روستایی و بومی باشد؛ همان شکل جدید از بوم‌گردی که با عنوان «اسکان در منزل» رواج یافته و حالا از شیوه‌های پرطرفدار در میان گردشگران به‌شمار می‌رود.

منطقه بیابان لوت نیز با توجه به زیبایی‌های طبیعی و بکر منحصر به فرد آن نیز که برای بسیاری از گردشگران خصوصاً گردشگران خارجی ساکن در قاره اروپا کاملاً جذاب است که شرایط اقامتی، بهداشتی و تفریحاتی می‌تواند زمینه لازم برای جذب بیشتر گردشگران را فراهم کند.

باغ شاهزاده ماهان به علت نزدیکی به مرکز استان و وجود راه ارتباطی مناسب با مرکز استان دارای موقعیت مناسبتری نسبت به منطقه میمندو ارگک بم و کویر لوت می‌باشد اما با این حال مشکلاتی مانند پایین بودن کیفیت غذای رستوران‌ها خصوصاً رستوران داخل باغ شاهزاده و عدم تنوع غذاهای سنتی در منوی این رستوران‌ها و همین‌طور فراهم کردن نمایشگاه‌های صنایع دستی در کنار این منطقه گردشگری به خوبی قابل مشاهده است.

در مورد ارگک بم به عنوان بزرگترین بنای خشت و گل جهان، سریعتر کردن فرایند بازسازی و مقاوم سازی این بنا به همراه ایجاد سکونتگاه‌هایی برای اقامت گردشگران و فراهم کردن شرایط اقامت منطبق بر فرهنگ قدیم ایران در آن زمان می‌تواند شرایط جذب گردشگر خصوصاً گردشگر خارجی بیشتری را در منطقه فراهم کند.

بازار کرمان که مجموعه‌های تاریخی زیادی را در کنار خود دارد. لازمه جذب گردشگران داخلی و خارجی برای بازدید بیشتر از این منطقه، زیباسازی بیشتر شهر کرمان و فراهم کردن امکانات اقامتی بیشتر است.

از سوی دیگر در کنار تمام فراهم کردن شرایط زیرساختی، اهمیت تبلیغات در زمینه گردشگری به هیچ وجه قابل چشم پوشی نمی‌باشد چرا که در نظام سرمایه داری این عرصه هم مانند سایر عرصه‌ها هر روز فضایی رقابتی ترمی یابد. هرچند تبلیغ امری تاریخی است اما متأسفانه جاذبه‌های گردشگری ایران نه تنها برای خارجی‌ها ناشناخته مانده است بلکه بعضاً خود ایرانی‌ها هم نسبت به جاذبه‌های سرزمین خود کم اطلاع هستند. نباید فراموش کرد که در عصر ارتباطات به هر شهروند به صورت بالقوه باید به دیده یک مبلغ نگریست می‌توان با زمینه سازی برای آموزش عمومی گردشگری که برای حل این مسئله برنامه ریزی دقیقی داشت. آموزش روستائیان و شهروندان به منظور پذیرایی و برخورد با گردشگران خصوصاً گردشگران خارجی نیز بسیار حائز اهمیت دارد.